

DARBININKAS

LIII NR. 66 SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. TREČIADIENIS - WEDNESDAY, SPALIS - OCTOBER 9, 1968 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTŲ

Jungtinių Tautų šešėlyje perka ir parduoda tautas

Sovietai Čekoslovakijos smurtą pridengia nusiginklavimo siūlymais, Berlynui tebegrasina, o viduriniuos rytuos siūlo keturių didžiųjų kontrolę (su tokiais vaisiais kaip Berlyne?)

J. Tautose šnekasi valstybės sekretorius Rusk, Sovietų ministras Gromyko; ten pat Izraelio, arabų, Vokietijos, Prancūzijos ministrai. Jų pasikalbėjimuose labiau išsineša aiškūs Sovietų siekimai bei taktika ir Vakarų taikymasis prie Sovietų.

Gromyko kalba J. Tautose apie atomines sutartis tvirtinimą, apie antiraketinių raketų apribojimą ir kitas nusiginklavimo formas rodo, kad tais siūlymais Sovietai siekia nukreipti dėmesį nuo Čekoslovakijos invazijos. Jie neslepia savo naują ekspansijos taikinių — so-

vietinės padėties stiprinimo viduriniuose rytuose, Vokietijos izoliacijos nuo rytų Europos, pasikėsinimo į vakarų Berlyną.

Vakarų laikysena be vienos aiškos linijos. Dėl Čekoslovakijos tenkinasi tuščiais smerkimais žodžiais. Dėl vidurinių rytų nuomonės Vakaruose nevienodos. Amerika šaltai pažiūrėjo į Sovietų siūlymą, kad taiką prižiūrėtų ir garantuotų viduriniuose rytuose keturi didieji — Amerika, Anglija, Prancūzija, Sovietai. Amerika remtų Izraelio ir arabų derybas, tarpininkaujant J. Tautų įgaliotiniui. Tos minties esanti ir Anglija. Prancūzijos ministras Debrė parėmė Sovietų planą. Tuo planu Prancūzija pasijunta stipriau grįžianti į didžiųjų eilę.

Dėl Vokietijos — pats Vokietijos kancleris Kiesingeris atmetė Sovietų kaltinimus Vokietijai ir pasiūlė atnaujinti "dialogą" dėl santykių tarp Sovietų ir Vokietijos. Ministras Brandt kalbėjosi tuo reikalu su Gromyko. O rytų Vokietija ir dabar nebegrasina dėl vakarų Berlyno.

Padėti taikliai išreikšti Milovan Djilas, buvęs Tito pavaduotojas, sakydamas, kad Stalino laikais Sovietai rėmėsi karine jėga ir ideologija, dabartiniiais laikais remiasi daugiau karine jėga, mažiau ideologija. Vakarai daugiau remiasi susitaikymu su Sovietų sudaryta padėtimi. O J. Tautose išryškėjusios pastangos dėl tarptautinių klausimų tartis Amerikai ir Sovietams, dviem didiesiems, kaip tvirtina N. Y. Times, mažosioms valstybėms sudarė įspūdį, kad jos esančios didžiųjų ignoruojamos ir kad didžiųjų nesutariamas paraližuoja pačias J. Tautas.

Sovietų divizijų skaičius Lenkijoje vakarinėje Vyslos pusėje nuo Čekoslovakijos okupacijos padidintas: buvo 15, dabar 42.

Dviejų galybių atstovai — Gromyko ir Rusk

New Yorko mokyklos vis gilyn į balą

— New Yorko mokyklų konfliktas vis labiau įsitempia. Miesto švietimo vadyba paskelbė spalio 6, kad 30 dienų suspenduota Ocean Hill-Brownsville veikla. Vietinis švietimo administratorius McCoy nepripažino suspendavimo ir spalio 7 paskelbė, kad atleidžia 83 nepageidaujamus mokytojus. Shanker grasina nauju streiku.

— New Yorko mokyklose įtampa padidėjo, kai superintendentas Donovan paskelbė, kad Ocean Hill-Brownsville administratorius McCoy ir dar septyni pareigūnai esą atleisti. Spalio 9 prie mokyklų šiam rajone vėl stovėjo šimtai policininkų.

Klausimas, ar išsilaikys vadinama švietimo decentralizacija. Ocean Hill-Brownsville švieti-

LBJ linija dėl Vietnamo nesikeis

— Harrimanas ir Vance, Amerikos atstovai Paryžiaus derybose, kreipėsi į prezidentą LBJ, kad pristabdytų bombardavimą — esą gal geriau sekis derėtis. Karinė vyriausybė Saigone ir Washingtono tam griežtai priešinga.

— Prezidentas LBJ esąs pasiryžęs derybas dėl Vietnamo perduoti būsimam prezidentui, bet nesutiks su visišku S. Vietnamo bombardavimu, nes tai būtų "mažiau negu garbinga sąlyga".

N. Y. Times spėjimu, būsimuose Atstovų Rūmuose demokratai turės 238 atstovus, respublikonai 197.

LOTYNŲ AMERIKOJE stiprinsi karinę valdžią

Peru valstybėje spalio 3 kariuomenė įsodino valstybės prezidentą Belandę Terry į lėktuvą ir išvežė į Argentina — ištrėmė. Valdžią perėmė kariuomenė. Prezidentas buvo kaltinamas pasirašęs sutartį su N. Jersey Standard Oil kompanija labai nenaudingom Peru sąlygom.

Lotynų Amerikoje dabar 5 valstybės yra valdomos karių: Argentina, Bolivija, Brazilija, Paragvajus, dabar Peru. Jose gyvena viso 135 mil. Konstitucinės vyriausybės yra Čilėje, Kolumbijoje, Ecuadore, Urugvajuje ir Venecueloje.

Prancūzijos min. Debrė spalio 7 J. Tautose parėmė Sovietų siūlymą, kad viduriniuose rytuose taiką palaikytų ir garantuotų Amerika, Anglija, Prancūzija ir Sovietai. Anglija pasisakė už tarptautinę priežiūrą. Amerika buvo šaltai sutikusi Sovietų siūlymą ir vidurinių rytų klausimą kreipusi į tiesiogines derybas tarpininkaujant J. Tautų atstovui.

HHH — PRO UŽPAKALINĖS DURIS?

Draugai tebesiguožia: nors Humphrey gautų mažiausią balsų, jis galis būti JAV prezidentas. Kokių būdu?

Optimizmas, kad šios valandos rūpestis praeis, yra čia populiarus dorybė. Visuotiniu rūpesčiu buvo virtęs Čekoslovakijos likimas. Bet rūpestis praeina. Dean Rusk kalbasi su Gromyko ne apie Čekoslovakijos reikalus; Čekoslovakijos atstovas turi rodytis, kad nesuinteresuotas J. Tautų intervencija. Net priešingai — intervencija nepageidaujama; Čekoslovakijos gyvenimas "normalinamas" pagal Maskvos valią. Ir rūpestis iš J. Tautų dėl Čekoslovakijos dingsta.

Ima dingti tas rūpestis ir iš Amerikos viešojo gyvenimo. Čekoslovakija jau "praeitis". Turi užleisti vietą "dabarties" didžiam rūpesčiui — Amerikos rinkimams.

Rinkimų reikalu opinijos tyrinėtojai skelbia žinias, neoptimistiškas Humphrey.

Louis Harris anketa pažiūrėjo į balsuotojų opinią iš specialios pusės, kuri kelia amerikiečiams didelio rūpesčio — nusistatymas dėl Vietnamo. Viešoji opinija pasisako prieš besąlyginį pasitraukimą iš Vietnamo. Pasitraukimo šalininkų tik 13 proc. Norinčių karinį spaudimą palaikyti ar stiprinti procentas kiek mažesnis nei norinčių tą spaudimą mažinti 43:48.

mo vadybos narys kunigas John Powis apkaltino majorą Lindsay, kad jis "visiškas veidmainys", jeigu televizijoje jis pasisakė esąs už decentralizaciją, o iš tikrųjų jis remias mokytojų federacijos pirmininką Shanker, nes iš ten ateina jam balsai.

Tačiau yra paradoksas, kad ir tie, kurie nori karą siaurinti; ir tie, kurie nori spaudimą didinti; ir tie, kurie nori varžyti atomines bombas; net ir tie, kurie nori pasitraukti iš Vietnamo, yra įsitikinę, jog visą Vietnamo problemą geriau išspręs Nixonas — ne Humphrey. Procentais skaičiuojant: Nixonas 39, Humphrey 25, Wallace 12.

N. Y. Times opinijos tyrimo duomenys gali kelti optimizmo Humphrey dar mažiau. Nors pats laikraštis remia Humphrey, bet jis skelbia: Nixonui palankios 34 valstijos su 380 elektorių (prezidentui išrinkti reikia 270 elektorių); Wallace palankios 7 valstijos su 66 elektoriais, Humphrey 4 valstijos ir Kolumbijos distrikas su 28 elektoriais. Palyginti su opinija prieš tris savaites, Nixono elektorių skaičius padidėjo 34, Humphrey nukrito 14, Wallace nukrito 11.

Taigi pagal šiuos duomenis Humphrey atsidūręs jau trečioje eilėje — po Nixono ir po Wallace.

Rinkimų kovoje visi trys kandidatai taip pat optimistai. Nixonas optimistas, kad opinija tokia palanki. Wallace ir Humphrey rodosi optimistai, nes netiki, kad anketos sako teisybę. O N. Y. Post (spalio 7) kolumnistas guodžia Humphrey galimybę laimėti. Esą jei Wallace atitrauks balsus nuo Nixono pietinėse valstijose; jei Nixonas ir Humphrey turės dalytis šiaurines valstijas, tai Nixonas gali negauti reikalingos balsų daugumos. O tada prezidentą rinks Atstovų Rūmai.

Dabartiniuose Atstovų Rūmuose yra 435 nariai — 247 demokratai ir 188 respublikonai. Kad gautų daugumą, respublikonai turėtų gauti papildomai dar 30 atstovų. Net jeigu ir gautų, tai to neužtenka, kad Nixonas būtų išrinktas į prezidentus. Laikraštis aiškina, kad tokia atveju balsuojama valstijom: viena valstija turi vieną balsą. Dabartiniu metu demokratų kontroliuoja 29 valstijų delegacijas. Jeigu jie per rinkimus išlaikytų tik 26 valstijas, to pakaktų, kad prezidentu būtų išrinktas Humphrey, nors jis visuotiniuose balsavimuose būtų gavęs mažiau balsų už Nixoną ir už Wallace.

Tokis yra Humphrey optimizmo pagrindas. Nors Humphrey būtų įvestas ne tautos balsavimu, bet Baltuosius Rūmus pro prysakines duris, bet jis vis tiek atsidurtų viduje, išlindęs pro užpakalines duris.

Tokis rinkiminis optimizmas panašus į anekdotinį optimizmą kareivio, kuris drąsinosi taip pat galimybėm: jis gali būti pasiūstas į frontą, gali būti paliktas užfronte — jei užfronte, tai nėra ko bijoti; jei į frontą, tai gali būti sužeistas ir gali būti nesužeistas — jei nesužeistas, tai nėra ko bijoti; jei sužeistas, tai gali būti sunkiai ir gali būti lengvai — jei lengvai, tai nėra ko bijoti; jei sunkiai, tai gali mirti ir gali nemirti — jei nemirs, tai nėra ko bijoti; jei mirs — bet tai tokia tolima galimybė, kad nėra ko apie ją ir galvoti...

Tačiau N. Y. Post skelbiamas optimizmas Humphrey yra sykiu balsuotojų įspėjimas: ar jis atiduos balsą už Humphrey ar už Wallace, neišrinks nei Humphrey nei Wallace, bet prisidės, kad Nixonas negautų daugumos, o tada atstovų rūmai jau galės išrinkti Humphrey. Tai būtų ironiškas pasiūlymas iš demokratinio balsavimų. Bet tokia yra procedūra.

MASKVA IR PRAHA: palaužta čekų vadų pasipriešinimo vienybė?

Sovietai Čekoslovakijos įvykius laiko komunistinio bloko vidaus reikalu, neleidžia kištis iš šalies ir toliau spaudžia Čekoslovakijos vadus kapituluoti prieš Maskvą. Naujas toks žingsnis buvo pereitos savaitės ketvirtadienį ir penktadienį Dubček, Cerniko ir Husako kelionė į Maskvą. N. Y. Times vertina, kad Čekoslovakijos vadai grįžo su padidintais Sovietų reikalavimais už neaiškūs pažadus sumažinti okupacinės kariuomenės skaičių.

Chr. Sc. Monitor tvirtina, kad ten buvo palaužtas ir Čekoslovakijos vadų vieningumas. Tvirtai priešinęs partijos sekr. Dubčekas Maskvos spaudimui, kad būtų sustiprinta kova "prieš antisocialistines jėgas". Bet iš pat pradžių jis sutiko kietą Maskvos smūgį, kai Maskva nepriėmė į delega-

cijos sudėtį Dubčekas buvo pavaduotojas Smrkovsky. Min. pirmininkas Cernik ir jo pavaduotojas Husak kitaip galvojo: jie esą įsitikinę, kad nėra kitos realios išeities kaip tik priimti Kremliaus reikalavimus "padėčiai sunormalinti".

Grįžęs iš Maskvos Dubčekas tylėjęs. Teigiama, kad jis neilgai bebus partijos sekretorius. Esą dar šios savaitės centro komiteto posėdyje jis atsistatydins. Jo vietą perims min. pirmininkas Cernik.

N.Y. Times vedamajame tvirtina, kad opinija per J. Tautas ir kitas institucijas galėtų Čekoslovakijos "pančius" palengvinti — net jeigu Čekoslovakijos atstovas J. Tautose ir yra nužemintas iki tiek, kad jis yra priverstas atsisakyti nuo J. Tautų paramos.

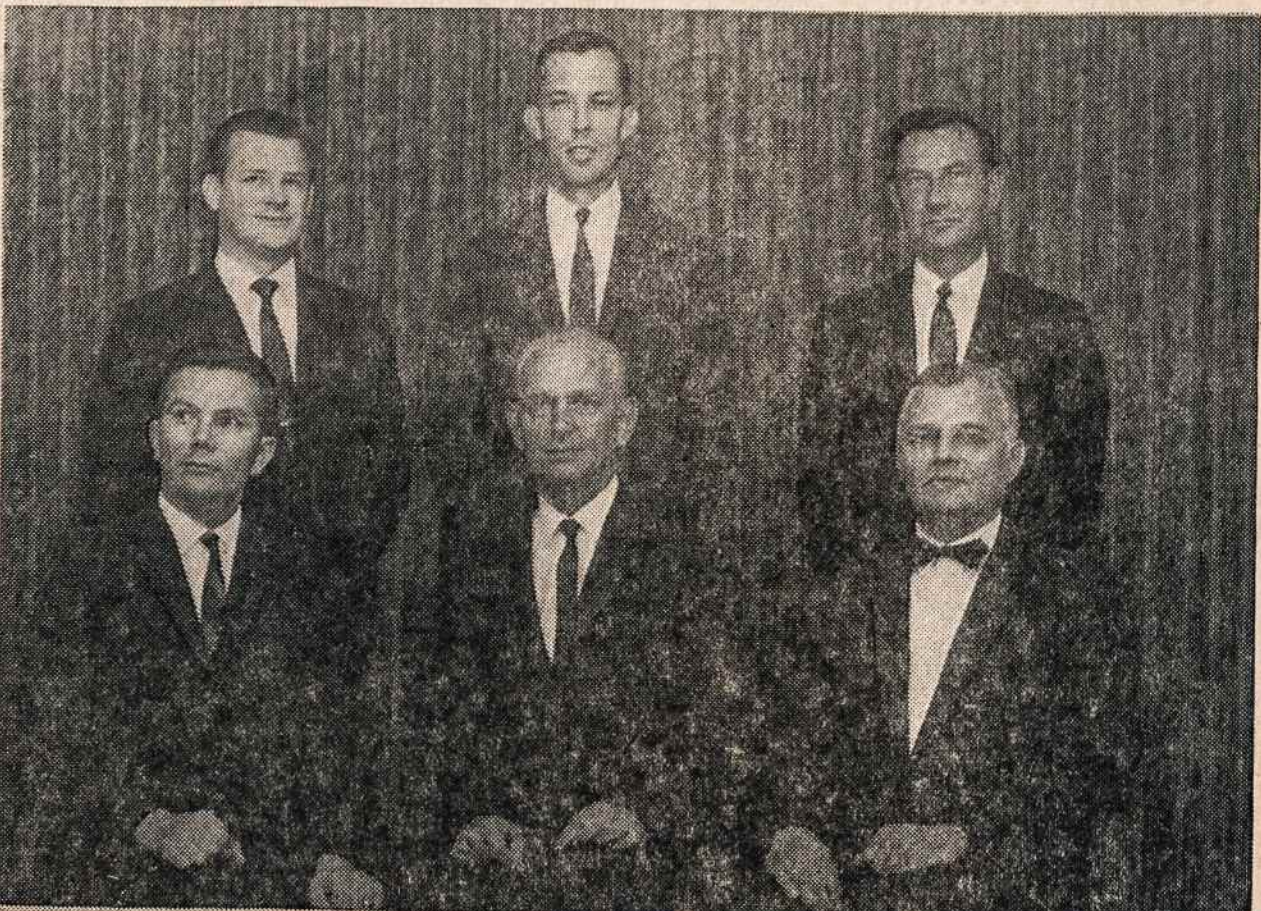
Kongresas ir vėl nepatenkino LBJ

Kongresas, 90-asis, numato savo sesiją baigti šią savaitę. Liko atidėtas atominės sutarties tvirtinimas, užsieniui parama ir kt. Nebus pasiūlytas nė kandidatas į vyr. teismo pirmininkus. Teismui toliau pirmininkauja Warren.

Italijoje suimti 4 pareigūnai iš užsienių ir apsaugos ministerijos — kaltinami šnipinėje Sovietam.

Senato komisija spalio 5 paskelbė, kad JV gresia pavojus prarasti pranašumą oro jėgose. Nuo 1955 tepagamino vieną F-4 Phantom lėktuvą, tuo tarpu Sovietai pagamino 18 naujų modelių.

Unijų nariai iš tradicijos buvo demokratų tvirta atrama rinkimuose. Dabar pagal anketas už Humphrey pasisako 34 proc., už Nixoną 32, už Wallace 25 proc.

Amerikos liet. inžinierių ir architektų sąjungos suvažiavimo išrinkta nauja valdyba: iš k. sėdi — vicepirm. dr. Stepas Matas, pirm. Jaunutis P. Nasvytis, sekr. Mėčys Balys, stovi — izd. Rimvydas Minkūnas, narys Romualdas Būblys, ir PLIAS reikalų narys Juozas Augustinavičius. Nuotrauką trūksta nario teisės reikalų Broniaus Galinio. Nuotr. V. Plidžiūnsko

Vergų darbas pasiliko Sovietų Sąjungos žemėlapyje

Apie vergų darbo stovyklas Sovietuose informuoja Amerikos darbininkų unija — AFL-CIO

Amerikos unijų federacija—AFL-CIO mėnesiniame biuletenyje "Free Trade Union News" š.m. balandžio nr. paskelbė žemėlapi, kuriame yra nužymėtos Sovietų Sąjungos priverčiamojo darbo stovyklos. Paaškinime, kuris per abudu puslapius pavadintas "Forced Labor Remains on the Map in the Soviet Union", sakoma, kad informacijos rodo padėtį iki 1963-64. Nuo to laiko betgi padėtis nedaug ką pasikeitusi.

Vergų darbo stovyklom tarp-tautinė darbo unijų federacija susirūpino seniai. Kaip paaškinimai informuoja, tuojau po antrojo karo AFL laisvųjų unijų komitetas paruošė žemėlapi, kuris rodo vergų darbo stovyklų paskirstymą Sovietų Sąjungoje. Šis žemėlapis su kita medžiaga buvo pateiktas J. Tautom. Jis turėjo įtakos, kad Jungtinės Tautos pasmerktų Sovietų Sąjungą už šią nežmonišką praktiką.

Po Sovietų Sąjungos kompartijos 20 kongreso ir Chruščiovo pasmerkimo Stalino žmogžudiškiems nusikaltimams Kremlius pradėjo mažinti priverstinio darbo stovyklų skaičių — labiausiai dėl to, kad jos ėmė ekonominio atžvilgiu nebeapsimokėti ir kai kurie kaliniai, kurie buvo technikai specialistai, buvo labai reikalingi Sovietų Sąjungos ūkinei pažangai spartinti, ypačiai karo ginklų pramonėje.

Paskutiniu metu ėmė reikštis grįžimas prie Stalino praktikos—persekiojimas intelektualų, tautinių mažumų, dissidentų darbininkų. Į stovyklas ėmė gabenti naujus "nusikaltėlius", nuteistus pagal 1966 liepos 26 priimtą įstatymą apsaugai nuo "chuliganizmo". Skaičius kalinių stovyklose vėl padidėjo. Tam įstatymui vykdyti buvo įsteigta centrinė visąsąjunginė (federalinė) ministerija "viešosios tvarkos apsaugai". Ligi tol tas pareigas vykdė kiekvienos respublikos ministerija.

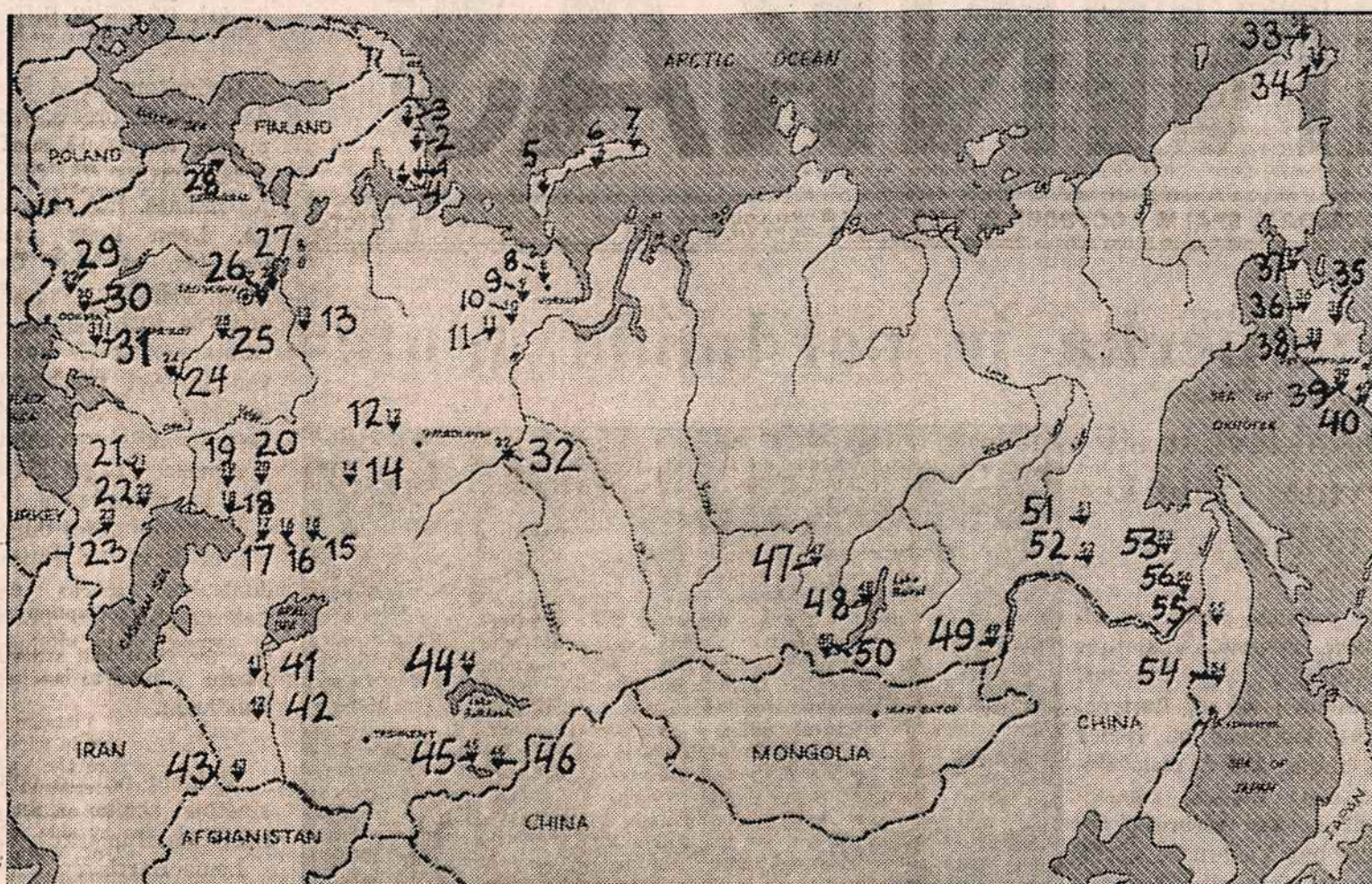
Mes — sako biuletenis — skelbiame Sovietų Sąjungos žemėlapi, pažymėdami 56 labiau žinomas priverstinio darbo stovyklas ir apytikrų jų kalinių skaičių. Šis žemėlapis — tęsia biuletenis — yra tik dalis sovietinių darbo stovyklų, kurios yra flagrantiškas nusikaltimas prieš J.T. chartą. Žmogaus teisių deklaraciją ir ILO konvenciją dėl priverstinio darbo.

★

Žemėlapyje numeriais pažymėtas darbo stovyklas biuletenis toliau taip apibūdina:

1. **Lumbovka.** Pagrindinė stovykla.
- 2, 3. **Lumbovkos padaliniai**—pereinamosios stovyklos. Jose laikomi lenkai, čekai, vengrai, vokiečiai ir rusai. Bendras kiekis 8,000. Tarp jų vaikai ir moterys.
4. **Lumbovkos pereinamoji stovykla** — nuo 1963 uždaryta dėl epidemijos.
5. **Saborovo.** Joje lenkai, rusai, kiek vokiečių. Bendras skaičius apie 5,000. Anglies ir metalų kasyklos. Namų statyba ir kelių palaikymas.
6. **Vukhodnoi.** Lenkai ir latviai — apie 3,000. Yra ir moterų. Orinio susisiekimo bei stovyklų aprūpinimo darbai.
7. **Noska.** Stovykla negyvenamoje srityje. Jokių informacijų daugiau.
8. **Viermiesk Vorkuta.**
9. **Izma.**
10. **Shuchugor.**
11. **Ushia.**

Apie monetas stovyklas tokios bendros informacijos: laikomi lenkai ir vokiečiai — apie 6,000; darbai—geležinkelio statyba, naftos gręžimas; sąlygos nepaprastai blogos; mirtingumas didelis. Kaliniai šias sto-

Sovietų Sąjunga su vergų stovyklomis (pažymėtos trikampiškai).

vyklas vadina "samavorais" ar "častuškom", tuo žymėdami greitą kalinių suvirimą, sunaikinimą.

12. **Berezni.** Lenkai, lietuviai, latviai, estai ir vokiečiai. Skaičius nežinomas. Yra ir moterų. Dirba stambiojoje pramonėje, mašinų gamyboje.

13. **Suchobezvodnoje.** Lenkai, rusai, didžioji dalis vokiečių, šiek tiek vengrų — viso apie 2,000. Stambioji ir cheminė pramonė. Miškų kirtimas.

14. **Ufa** Lenkai buvo išgabenti iš šios stovyklų grupės 1958. Kur juos dėjo — nežinia. Liko vengrai, ukrainiečiai, rusai, mažas kiekis elzasiečių. Viso apie 5,000. Geležies kasyklos.

15, 16, 17. **Stovyklos vidurinėje Azijoje (Kirgizuose), stepėse.** Vengrai, vokiečiai, kalmukai ir rusai. Apie 3,000. Apie lenkus žinios nepatvirtintos. Gręžiama nafta, ir palaikomi geležinkeliai.

18. **I Lemborskaja.**
19. **II Lemborskaja,**
20. **III Lemborskaja.**
Šiose trijose stovyklose lenkai, vengrai, vokiečiai, maža grupė suomių. Apie po 3,000 kiekvienoje. Yra moterų ir vaikų. Dirba prie fabriko staty-

bos, aerodromuose, geležinkelioose ir šiaip keliuose. Gręžia naftą. Kasa kanalus.

21. **Kaukazo tyrilaukiai.** Lenkai, čekai ir žydai — viso apie 4,000. Dirba akmenų skaldyklose ir prie uostų.

22. **Naviersk.** Stovykla kariniam personalui. Kokios tautybės — nežinia. Apie 5,000 kalinių. Dirba akmenų skaldyklose, prie kelių tiesimo ir naftos gręžimo.

23. **Tbilisi (Tiflis).** Mažas kiekis lenkų, vengrų, vokiečių, kalmukų ir rusų. Apie 2,500. Yra ir moterų. Dirba prie elektros jėgainių ir aerodromų.

24. **Voronesh.** Lenkai, vokiečiai, daugel turkų, paskirstyti į įvairias stovyklas. Anglies kasyklose dirba.

25. **Dudina.** Buvęs Stalino gorskis rajonas. Čia lenkai, vengrai, čekai, rumunai ir kiek vokiečių. Yra moterų. Apie 1,500. Dirba fabrikuose ir prie kelių.

26. **Kaluga.** Lenkai, baltai ir rusai. Viso apie 1,000. Kelių tiesimas. Apie reguliavimas (apsauga nuo potvynių).

27. **Jaroslav.** Šiek tiek lenkų—daugiausia buvę kariai ar pogrindžio armijos veikėjai (AK). Taip pat yra vengrų, vokiečių. Viso apie 2,800. Dirba

metalurgijos fabrikuose ir prie kanalų.

28. **Kadluga.** Stovykla sovietų karininkams. Jie gamina rąstus.

29. **Kamenek Podolsk.** Lenkai, vengrai ir ukrainiečiai. Apie 1,500. Dirba aerodromuose ir prie kelių tiesimo.

30. **Pervomaisk.** Lenkų nedidelis kiekis, vengrai ir rusai. 1960 buvo apie 3,000. Dirba cemento ir kituose fabrikuose.

31. **Krivoi Rog.** Lenkai, lietuviai, vengrai ir vokiečiai. Yra ir moterų. Viso apie 2,400. Dirba celiuliozės fabrikuose ir prie kelių tiesimo.

32. **Tobolsk** (gal Tobolsk? Red.). Lenkai, čekai ir vengrai. Taip pat moterys. Apie 200 stovyklų, kiekvienoje po 500 kalinių. Dirba prie geležinkelio tiesimo ir tunelių kasimo.

33. **Anurmin.** Estai, suomiai ir rusai; apie lenkus — nežinoma. Viso apie 6,000. Darbai įvairūs — aerodromai, namų statyba, tuneliai.

34. **Kurgam.** Lenkai, estai ir rusai. Apie 5,000. Kelių tiesimas ir kt.

35. **Uka.** Lenkai, vengrai, rumunai, bulgarai, vokiečiai ir rusai. Vyrauja moterys. Bendras skaičius 6,000. Gręžia tunelius kalnuose ir tiesia geležinkelius.

reikalavimui įvykdyti nepakaks 200 metų... O trobesių padėtis vienkiemiuose tokia, kad reikia ką nors daryti jau dabar. Norint tą problemą išspręsti bent per 10 ateinančių metų, reikia sugebėti kasmet pastatyti bent po 30,000 gyvenamųjų namų. Atseit, reikia padidinti statybinį pajėgumą 20 kartų. Tokio stebuklo nėra "visagalei kompartijai" nedrįsta pažadėti. (Elita)

LIETUVOJE

statyba taip seksis, tai vargu galima tikėtis dviejų tūkstančių.

Net pagal ligšiol drąsiausią planą—po 4000 per metus perkelti, 310,000 šeimų perkelti reiktų beveik 80 metų. O jeigu nebūtų surasta priemonių statybai drastiškai pagreitinai, tai tam sumanymui (ar Maskvos

Rugsėjo 25 Lietuvos mirė vienas iš profesinio Lietuvos dramos teatro pradininkų, Viktoras Dineika, eidamas 69-tuosius amžiaus metus.

Kas yra lankęs bent kiek Lietuvos Valstybinio Dramos teatro vaidinimus Kaune arba kituose Lietuvos miestuose, ar kas yra klausęs "Linksmųjų Brolių" iš Kauno radijo, tas negalėjo būti nesupažinęs su Viktoru Dineika, nes jis ten buvo nuo paties tų institucijų įsikūrimo, tik su pertrauka 1924-1926 metais. Šios pertraukos metu jis tapo pažįstamas daugumai Amerikos lietuvių, nes tada jisai su A. Vana-

gaičiu, J. Olšausku ir J. Dikiniu buvo "skrajojantis Dzimdzis—Drimdzi teatras". Dramos teatro V. Dineika sukūrė ištisą eilę gilių įsimenamųjų vaidmenų. Bet buvo ne tik aktorius, o ir tekstų kūrėjas, vertėjas, režisierius.

Po karo, likęs Lietuvos, V. Dineika apie 20 metų dirbo kino studijoje Vilniuje didžiai keblų ir nedėkingą darbą: buvo filmų dubliavimo režisierius, tai yra, rengė rusiškų filmų įkalbėjimus lietuviškai. Jau senokai buvo pašlijusios sveikatos, bet nekrologė praneša, kad mirė staiga.

(Elita)

MIRĖ AKTORIUS V. DINEIKA

36. **Ivashka.** Tautybės ir darbų — kaip ir 35 nr. Yra šioje stovykloje ir lenkų. Viso apie 10,000 kalinių.

37, 38, 39, 40. **Smulkenos** nežinomos. Šios keturios stovyklos, o taip pat Nr. 35 ir 36 yra Kamčatos administracijos žinioje. Daugelis kalinių, atsiųstų į šias stovyklas, niekad iš jų negrįžo. Valdžia aiškina, kad šie kaliniai, atliekę bausmę, pasilikę kaip nuolatiniai gyventojai — ten įsikurdina. Kalinių kalboje šios stovyklos vadinamos "rojum rojaus viduje".

41. **Darin 4, 42. Daria 1.** Šios dvi stovyklos yra pereinamosios. Yra šiek tiek lenkų. Dauguma vokiečiai, kirgizai ir rusai. Viso apie 14,500. Dirba prie kanalų ir aerodromų.

43. **Kara Kum.** Stovykla kariams. Taip pat nedidelis kiekis vengrų ir vokiečių iš rytų Vokietijos. Kaliniai kasa kanalus.

44. **Karabash.** Lenkai, vengrai, čekai ir bulgarai. Viso apie 3,500. Stato fabrikus ir tiesia kelius.

45. **Alma Ata.** Jokių žinių.

46. **Tiyupa.** Jokių žinių.

47, 48, 49. **Pereinamosios stovyklos.** Lenkai, vengrai, čekai, daugel ukrainiečių. Viso šiose trijose stovyklose apie 16,000. Miško kirtimas ir rąstų gaminimas, aerodromai, fabriškai, geležinkeliai, keliai.

50. **Ulan Ude.** Nuo 1958 tik rusai. Apie 3,500. Kasa brangiųjų metalus, gamina rąstus, tiesia geležinkelius.

51. **Bogoshi, Nr. 52** (vardas nežinomas), 53. **Komsomolsk, 54. Gandala, 55. Vangar.** Šios penkios stovyklos turi vieną centrinę administraciją. Jokių patikimų žinių apie kalinių tautybes ir skaičių. Pagal gandus ten esą daug vengrų ir vokiečių, mažesnis skaičius lenkų. Dirba anglų kasyklose, elektros įgainėse, prie geležinkelio, kelių, namų statybos.

56. **Voloshchodka.** Tai paskirtymo centras. Lenkai, rusai, vokiečiai. Bulgarų pereinamojoje stovykloje yra 5,000. Viso apie 18,000. Kasa anglis, dirba prie stambiosios pramonės, rąstų gamybos, kelių tiesimo, geležinkelio, aerodromų.

— **Alfonsas Gailevičius,** jau 1940 buvęs "enkavedistas", pastaruoju metu Vilniuje buvęs "viešosios tvarkos apsaugos ministras" (taip dabar vadinama viešosios policijos administracija, atskyrus nuo jos politinę policiją) nuo rugsėjo 20 paleistas į pensiją. Į jo vietą paskirtas J. Mikalauskas. (E.)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidojimo. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.

SIMONSON Funeral Home — Kilnus patarnavimas nuo 1887 metų. Kuo galėdami patarnaujame minėjimuose. Skambinti 847-0300, Wm. H. Simonson, direktorius. Laidotuvių įstaigos: 119-04 Hillside Avenue Richmond Hill, N.Y.; 97-01 101st Avenue Ozone Park, N.Y.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška koplyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. Tel. 6-6434.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios koplyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni koplyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

THEODORE WOLINNIN, INC. — E. Joseph Zebrowski, laidotuvių direktorius. Moderni koplyčia. 123 E. 7th Street, New York, N.Y. GR 5-1437.

FRANK J. VOGEL laidotuvių direktorius — McCue Funeral Home. Kopyčios galimos, kur tik reikalingos, 395 Autumn Ave., Brooklyn, N.Y. 11208; tel. 277-5604.

KARLONAS FUNERAL HOME — 280 CHESTNUT STREET, NEW BRITAIN, CONN. Tel. BA 9-1181.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MArket 2-5172. Paruošiamos garbingos laidojimo. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

N. F. WALKER, Inc. Laidotuvių direktoriai. Daug vietos automobiliams statyti. 87-34 80th Street Woodhaven, N.Y. 11421, (2112) M1 2-4343 ir 2039 Merrick Ave. Merrick, N.Y. 11566 (516) FR 8-0303.

GREEN CORNER RESTAURANT — Frances C. Saldukas savininkas. Jauki vieta maloniai praleisti laiką. Į čia vietos lietuviams suima pasikaitėti, pasivaistinti. Pravažiuojantieji ar atvykęs į Waterbury, sustoję čia sutiks saviškį. Įvairiausi vietiniai ir importuoti gerimai. 34 Green Street, Waterbury, Conn., Telef. (203) 754-9995.

GREITOJI PAGALBA. Nenusimink, gausi pagalba. Ilgai laukti vaistai nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo jau gaunami. Tai Deksnio mostas, dabar vadinama "Ree-Leef Rub". Dežutės: 4 uncijų 3 dol., 8 uncijų 5 dol. Persiuntimui pridėdama 50¢. Kreiptis: Royal Products, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104, arba į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

RIMOS IR JUOZO BRUZŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New York'e, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčiai (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, statybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Pirimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekamą sąžiningai pagal susitarimą už labai priemamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864.

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda baltą (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priemama kainą.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apsidraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investavimas. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

JUOZO MISIŲNO GERIMŲ KRAUTUVĖ — Galima gauti įvairiausių rūšių amerikiečių ir importuotų gerimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno. 103-55 Lefferts Blvd. Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. VI 3-3544.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnones medžiagos jūsų artimiesiems—importuotos ir vietinės. Vilnones medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnones skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užkirkite ir įsitikinsite!

RICHMOND HILL DORAN'S FLORIST, Inc. 126-15 Liberty Avenue Richmond Hill, N.Y. 11419, Tel. 641-9441 - MI 1-7702. Krautuvė atidara kasdien nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak.; sekmdieniais nuo 9 iki 5 val. p.p. Gėlės pasiūnčiamos ir visus miestus. Paruošiama vestuvėms, laidojimo ir kitom progom buketai ir pristatoma į nurodytą vietą arba namus. Savininkai — John Doran ir Alice Zupko, kuri kalba lietuviškai ir maloniai patarnauja.

C. A. VOKET — LIETUVIŠS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N.Y. NE 9-6620.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ — Mes siūlome nepalyginamą patarnavimą. Firma Union Tours egzistuoja nuo 1931 m. Per tuos praėjusius 36 metus nei vienas siuntinys nebuvo grąžintas ir nei vienas nežuvo. Mūsų ilgų metų patyrimas leidžia mums ir mūsų kvalifikuotam štabui išpildyti visus pareigas, susietas su siuntinių priėmimu, supakavimu, ir tų siuntinių išsiuntimu. Išmėginkite mūsų patarnavimą ir būsite patenkinti. Mes turime didelį pasirinkimą įvairių siuntiniais daiktų — geriausių siuntinių ir tai pigiausiomis kainomis; pas mus gausite viską, ką tik jūs norėsite siųsti draugams ir giminiams. Reikalaukite mūsų nemokamą katalogą — **UNION TOURS** 1 East 36th St. New York, N.Y. 10016. Aplankykite mūsų skyrius: Chicago, Ill. 2219 W. Chicago Ave. 60622; Los Angeles, Calif. — 344 North La Brea Ave. 90036.

NEW YORK

CHICAGO

LITAS Investing Co., Inc.

specializuojasi trumpalaikių paskolų, nekilnojamo turto, ir akcijų biržos srityse. Visos autorizuotos LITO akcijos yra išparduotos. Vadybės žiniomis tai pirmoji lietuvių suorganizuota bendrovė, kuri akcijas išplatino jas užregistruodama Securities Exchange Komisijoje. — Susipažinimui su bendrovės veikla kviečiame prisiųsti savo adresą, pasinaudojant žemiau atspausdintu blanku.

LITAS Investing Co., Inc.
86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y.

Mielas Pirmininke,

Susipažinimui su LITO veikla prašau prisiųsti 1968 m. pirmo pusmečio veiklos apyskaitą.

Vardas ir pavardė

Adresas

DAR.

Zip Code

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERSEina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ŽINIAS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
When published weekly.
Prenumeratos kaina \$7.00 — Subscription per year \$7.00
Laikraštis tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.
Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostata. Nenaudoti straipsniai
saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai
išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Kiek jie konkretūs ir realūs

Tokia jau įprasta tvarka: seimai, konferencijos baigiami nutarimais, rezoliucijom. Nutarimus surašyti nelengva, nes reikia trumpai išsakyti tai, kas per kelias dienas buvo tarta ir nutarta. Nutarimus ir skaityti, atrodo, nelengva, nes jie nesulaukia didesnio dėmesio. Lyg su nutarimų priėmimu ir paskelbimu visas reikalas jau baigtas. O taip būti neturėtų. Nutarimai—rezoliucijos yra atsakymai į dienos kontraversinius, ginčijamus klausimus arba konkrečių uždavinių nusakymas naujam laikotarpiui. Jie turėtų būti artimiausiai atiečiai kelrodais.

Taip žiūrint į nutarimų prasmę, norima čia grįžti prie PLB trečiojo seimo nutarimų: **kokias problemas jie rado aktualias lietuvių gyvenime, kokius uždavinius pasiskyrė įvykdyti nuo vieno seimo iki kito?**

*

Seimo nutarimus skaitant (Darbininkas rugsėjo 24), bendras įspūdis — daug žodžių, daug bendrybių, daug kartojimosi, bet maža konkreta turinio. Visas skyrus apie „kultūrinės srities darbus“, apie „Lietuvos laisvinimo veiklą“ yra bendra deklaracija, kuri galės būti kartojama kitame seime arba po dešimties, dvidešimties metų. Taip kaip ir pati charta.

Tarp uždavinių, kuriuos seimas įsipareigojo ar įpareigojo atlikti, konkrečiai būtų: 1. 1969 metus skelbti lietuviškos šeimos ir lietuviško švietimo metais, 2. šaukti II-ą pasaulio lietuvių jaunimo kongresą, 3. švietimo srity lietuviškas mokyklas pasukti į „beskyrinę sistemą“.

Jau mažiau konkretūs ar gal tik nekonkrečiai išsakyti: 4. „tartis su Vliku dėl laisvojo pasaulio lietuvių aktyvesnio įjungimo į Vliko vadovaujamą Lietuvos laisvinimo veiklą“, 5. „įtaigoti laisvojo pasaulio vie-

šią opinią grąžinti Vilniaus katalikų katedrą religinio kulto reikalams“.

Pastarieji du nutarimai gali būti suprantami paties seimo dalyviams. Bet pašaliniam neaišku, ką reiškia tas „aktyvesnis įjungimas į laisvinimo veiklą“, dėl kurio dar reikia „tarti“; ką reiškia nutarimas dėl Vilniaus katedros, apie kurią kalbama sovietiniais terminais („religinio kulto reikalams“) ... O tokis konkretus reikalas, kaip Vliko pirmininko pranešime tvirtinimas, jog „profesiniais pagrindais suorganizuotas ir veikiantis informacijos centras mums būtina reikalingas“ — nerado vietos tarp nutarimų.

Tarp nutarimų, kuriais atsakoma į dienos diskutojamus, kontraversinius klausimus, žymėtini šie: 1. pasiskaidymas dėl kovos už Lietuvos nepriklausomybę, 2. dėl vadinamųjų ryšių su kraštu, 3. dėl vienybės bendruomenės viduje.

Pirmuoju klausimu: „Pastangos išlaikyti lietuvių tautos gyvybę ir politinę akciją, siekiančią atstatyti Lietuvos valstybės suverenitetą, yra pagrindiniai ir neišskiriami visų lietuvių uždaviniai“. Tas pats nusistatymas kartojamas ir kitais žodžiais: skelbiant pažadą siekti „didžiojo tikslo — Lietuvos nepriklausomybės atstatymo“. Tai lyg ir chartos pagrindų pakartojimas. Tačiau sykiu tai yra neigiamas atsakymas į seniai skelbtą siūlymą: atiduoti pirmumą tautiniam išlikimui, nepriklausomybės siekimo nepabrėžiant ir tenkinantis tariamą „satelitinio statuso“ siekimu.

Antras nutarimas atsako į kritiką veiksniam dėl Clevelando nutarimų santykiavimo su kraštu klausimu. Seimas atsiribojo nuo kritikų siūlomų kitokių kelių negu tie, kurie yra veiksmų sutartį: „ryšių su kraštu klausimu seimas ragina vadovautis bendru veiksmų nutarimu“.

Tuo metu, kai mes su pagalba prisimename visus mūsų tautos sūnus, kurie 50 metų laikotarpyje dirbo, kovojo ir krito už savo krašto laisvę bei nepriklausomybę, sovietų imperija mini spalio revoliucijos, Markso „Kapitalo“ išleidimo ir Lenino gimimo sukaktis, tai yra tuos kertinius akmenis, ant kurių stovi istorijoje sau lygių neturįs vergijos pastatas. Raudonųjų vėliavų plazdėjimas, tačiau, negali nuslėpti fakto, kad smurtu sukurtoji sistema, šandien yra kaip tas išdžiūvęs medis, kurį laisvės vėjai jau seniai būtų su šaknimis išvertę, jei jis nebūtų nuolat remiamas brutalaus jėgos. Turbūt ir Marksas nustebtų, pamatęs, kaip Kremliaus vadai, ne kartą su falsifikavę jo idėjas ir pareikalavę iš žmonių negirdėtų aukų, įkūrė valstybę, kurioje yra slopinamas laisvas žmogaus dvasinio gyvenimo pasireiškimas, kurioje neklusnūs intelektualai yra laikomi darbo stovyklose ar bėpročių namuose, kurioje darbo klasė yra beteisė,

Trečias nutarimas laiko bendruomenės uždaviniu „a) švelninti visuomeninę įtampą... ne tarpusavio kova, bet žmogiško dialogo, b) bendrame darbe pripažinti visų geros valios Bendruomenės narių žodžio laisvę ir naudotis tiek daugumos, tiek mažumos teigiamais įnašais“.

Pozityvia priemone tektų vertinti punktą (a). Ji kuo dažniau vartotina. Ir jeigu pakan-kamai būtų buvus vartojama, gal būtų išvengta ir kai kurių kontraversų, kurios žymia dalim galėjo kilti iš neišsiaiškinto. Siūloma priemonė (b) atrodo rašyta lyg įtakoje Columbijos universiteto riaušių ar tų, kurie laisvo žodžio nedavė JV prezidentui, viceprezidentui, McNamarai, Wallace ar Muskie — tai ekstremistų pastangos rezervuoti žodžio laisvę tik sau, kitam žodžio neduoti. Bet lietuvių visuomenėje toki faktai, rodos, negirdėti. Žodžio laisvės tarp lietuvių niekas neatima. Taigi tas punktas (b) atsako į nesamą tarp lietuvių klausimą.

O gal jis siekia užbėgti už akių ateičiai, gresiančiai iš amerikinio gyvenimo persiliėti per šį penketį į lietuvių tarpą?

Dominas su Helmutu metėsi į startuotį pasirodęs Opel Rekord. Suvaityto motoras, ir mašina dingo už pirmojo posūkio. Greitai pasirodė policijos automobilis. Viešosios tvarkos saugotojai rado tik persąta šlaunimi ant grindinio besiraitantį vyrą, apsuptą jau spėjusio susirinkti smalsuolių būrio, porą sutrupintų langų ir tuščią brangenybių krautuvės vitriną.

Plėšikų ir kvapas išgaravo. Jie, pavaziavę keletą skersgatvių paliko Opel Rekord ir išsiskirstė. Helmutas su Dominiu grįžo namo tik rytojau dieną. Apžiūrėję ir įvertinę vakarykštį grobį, rado, kad jo vertė siekia apie 80,000 markių (20,000 dol.).

Reikia rimtai apsiginkluoti
Apsvarstęs sausio 3 žygi, Dominas rado, kad jo eiga patvirtina visas jo teorijas. Pirmiausia įsitikinta, jog išvykas ruošti galima tik ginkluotiem. Praėjusį kartą tik Beretta išgelbėjo nuo to nutrūktgalvio išdai-gų.

Antra išvada — ginklas turi būti įspūdingas. Beretta-pistoletas per menkas. Jei vietoje Berettos jis būtų turėjęs stambesnį ginklą, tas pramuštgalvis, tur būt, nebūtų išdrįsęs kišti nosies į nesavą reikalą. Vien tik jo išvaizda būtų atgrasiusi nuo neapgalvoto išsišokimo, už kurį teko brangiai sumokėti.

S. Lozoraičio, Jr., Lietuvos pasiuntinybės prie šv. Sosto sekretoriaus, paskaita PLB III seime New Yorke

kurioje tikėjimo išpažinimas yra varžomas. Žodžių įkūrė valstybę, kuri nėra gyvas visuomeninis augalas, o saujelės žmonių valdomas didžiulis jėgos ir išnaudojimo aparatas.

Cekoslovakų intelektualai taip vadinamame dviejų tūkstančių žodžių manifeste pareiškė: didžiausią atsakomybę neša tie, kurie prisidėjo prie nesuvaldomos jėgos įvedimo. Toji jėga priklausė mažai grupei, kuri ją naudojo per partijos aparatą, pasiekdama net ir mažiausią krašto miestelį. Tasai aparatas nustatydavo, ką kiekvienas galėjo ar negalėjo daryti, nutardavo už kooperatvų narius, už darbininkus fabrikuose, už piliečius miestų tarybose. Jokia organizacija nepriklausė savo nariams, net ir pati komunistų partija nepriklausė komunistams.

Koks liūdnas atstatas išduotas sistemai, kuri, žmonijos šviesesnio rytojaus vardan, en-

gė, trėmė, žudė. Sistemai, kuri pasirodė bejėgė tvarkyti net ir tokios turtingos ir pramoninės šalies reikalus kaip Čekoslovakija, niekad neturėjusiai sunkių socialinių problemų. Komunistų valdoma, Čekoslovakija paskutiniųjų 20 metų laikotarpyje nuslydo į vargą. 1968 m. jos ekonominis lygis nesiekė jos 1939 m. turėto lygio. Prieš karą išvežusi didžiausią dalį savo aukštos kokybės prekių į vakarus, ji paskutiniu laiku buvo priversta eksportuoti 70 nuosimčių gamybos į Sovietų Sąjungą. Jos pramonė yra pasenusi ir atsilikusi, jos darbininkai kurių vardu ji buvo valdoma, yra šiandien sunkesnėje padėtyje negu prieš trisdešimt metų.

Ar nuostabu, tad, kad vis didesnis tautų skaičius bando nusikratyti Maskvos globo, jos primetamomis marksizmo-leninismo schemomis ir eiti savo keliu? Ar nuostabu, kad net ir

patys pažangesni komunistai susimąsto ir ieško naujų išeičių? Ar gali būti, pagaliau, nuostabu, kad komunistinis blokas yra susiskaldęs ir nenori pripažinti Maskvos primato?

Sovietų Sąjungos ginklų galybė, jos agresyvumas ir net kai kurie pasiekimai tarptautinėje plotmėje tegul mūsų neklaidina. Maskva yra tikrumoje labiau vieniša ir izoliuota negu atrodo. Taip, kaip ji paskutiniųjų penkiasdešimties metų laikotarpyje neįnešė jokio svarbaus indėlio į pasaulio kultūrinį lobį, taip ji nepajėgė išspręsti nei vienos politinės ar socialinės žmonijos problemos.

Net ir tie, kurie yra gimę sovietinėje sistemoje, yra jos auklėti ir todėl turėtų atstovauti naująjį sovietinį žmogų, vis dažniau, paliesti skaudžių abejonių svarsto, kaip suderinti žmogaus laisvės bei tautinės nepriklausomybės elementus su socialinio teisingumo į-

gyvendinimu. Net ir šiai naujai generacijai darosi aišku, jog Maskva yra šių laikų reakcijos simbolis, kuriam nebebus vietos žmonijos ateityje.

Jėga paremtas sovietinis pastatas gali dar ilgai stovėti, tačiau marksizmo-leninizmo vidiniai prieštaravimai nebeįsistvirtinti šio pastato ideologinių pamatų ir pati gyvenimo bei istorijos logika įrodo, jog žmogaus, visuomenės bei tautų paveržimas negali būti kelias į šviesesnę ateitį. Mes dar matome raudonosios žvaigždės šviesą, tačiau tikrumoje ji jau užgesęs kūnas.

Pasaulinėje panoramoje, kurioje dalykai keičiasi labai greitai, kurioje tautos, visuomeninės grupės, jaunuomenė veržte veržiasi pirmyn, kovoja už savo teises ir bando iširti naujas, moderniojo gyvenimo problemas, Lietuvos padėtis, deja, palieka labai sunki ir paliginamai sustingusi. Vakary bei rytų ideologiniai judėjimai negali joje turėti tos įtakos, kuri būtų mūsų kraštui reikalinga bei naudinga.

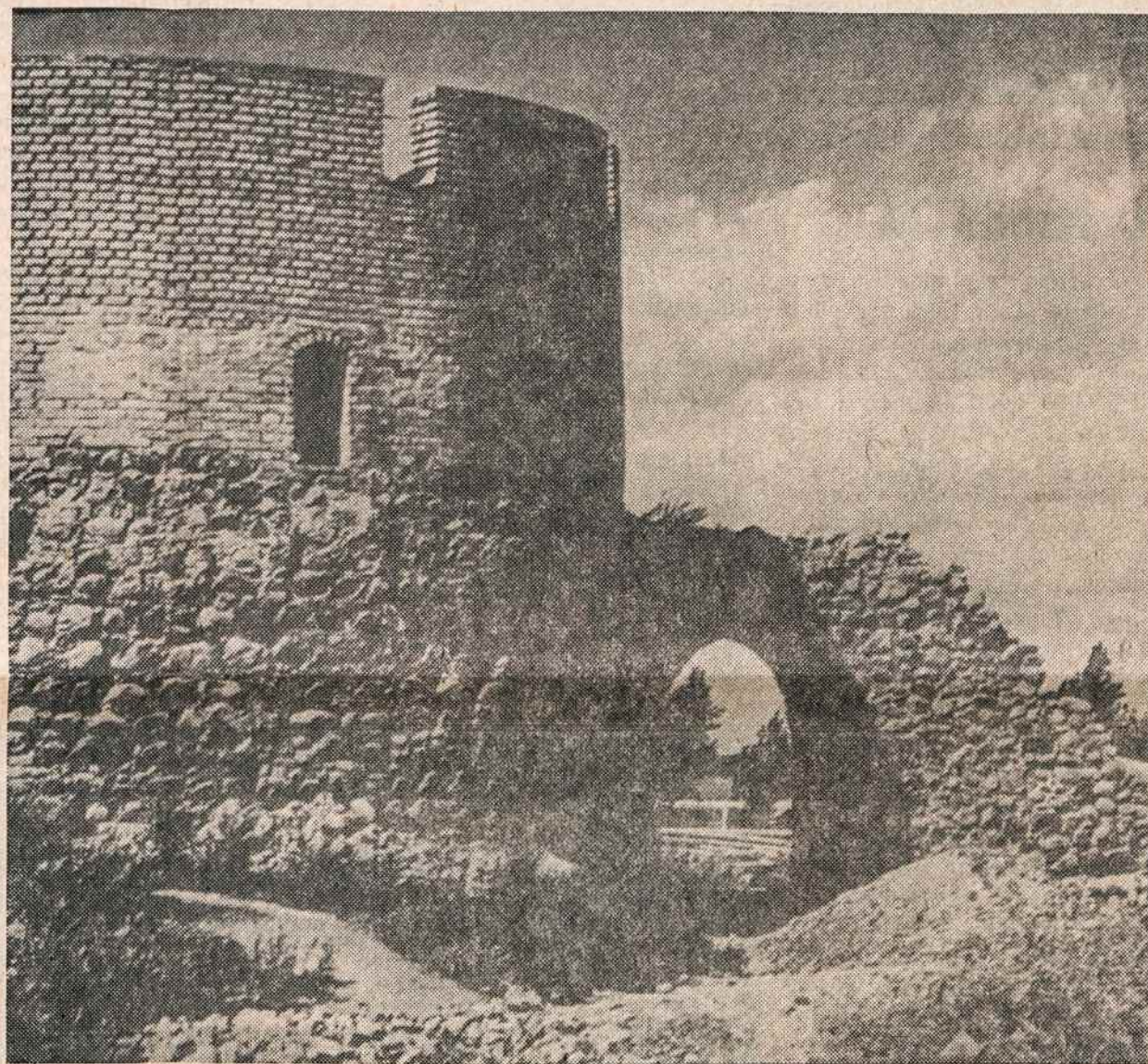
Kadangi kiekvienas liberalizacijos procesas rytų Europoje yra Maskvos sutinkamas su baime, Lietuvoje jis kartais išsukia net naujus, mažesnius ar didesnius, suvaržymus. Kremlius jokiū būdu negali leisti, kad ir pačioje Sovietų Sąjungoje, vadinamose sovietinėse respublikose, reikštųsi panašūs ženklai, į kuriuos yra žiūrima kaip į labai užkrečiamą ir todėl pavojingą ligą.

Aišku, tas nereiškia, kad nauji vėjai nepasiekia Lietuvos ir galvojančiųjų tarpe nepalieka naudingo aido, kuris jiems padėtų dar ryžtingiau priešintis svetimųjų viešpatavimui. Taip, nes Maskva, švedama spalio revoliucijos penkiasdešimtąją sukaktį, į savo nepasisekimų knygą turi taip pat įrašyti Lietuvą. Pati galingiausia ir didžiausia rytų Europos valstybė, dvidešimties penkių metų laikotarpyje nepajėgė nuveikti ir suvirškinti lietuvių tautos.

Nežiūrint didžiausio spaudimo, praktiškai izoliuoti ir be išorinės paramos, savo nuostabus tautinio sąmoningumo bei subrendimo dėka, lietuviai krašte priešinasi ir stato savo ateitį, kuri tikrai nebus amžinai surišta su engėjo ateitimi. Vidutinės emigracijos laikai, kada ištisa eilė patriotų buvo pašitraukę iš viešojo gyvenimo, pasibaigė. Šiandien visa tauta, kiekvienas lietuvis savo srityje, didesnių ar mažesnių galimybių ribose, stengiasi prisidėti prie Lietuvos tvirtinimo. Nes dabartinėje padėtyje, kiekvienam yra aišku, kad kuo tvirtesnė, kuo pažangesnė, kuo turtingesnė, kuo gyvesnė bus Lietuva, tuo labiau bus užtikrinta jos ateitis.

Ir mes, kurie gyvename užsienyje, tačiau paliekame integralia tautos dalimi, tegalime tuo džiaugtis. Ne mūsų lietuvių interese yra matyti Lietuvos suvargusią ir atsilikusią nuo kitų šalių. Mes atmetame principą „kuo blogiau — tuo geriau“. Mes tegalime apgailestauti, kad okupacinės sąlygos, neleidžia lietuvių tautos kūrybinėms jėgoms laisvai išsivystyti ir daug sparčiau žengti tąja linkme, kuri jai būtų pati naudingiausia.

Lietuvos padėtis, palyginus ją su kitais vadinamais satelitiniais kraštais, yra visais atžvilgiais pati sunkiausia. Mūsų kraštas yra ne tik formaliai įjungtas į Sovietų Sąjungą, bet ir praktikoje jo ūkis ir visos gyvenimas yra tvarkomos Maskvos, išeinant iš bendrojo Sovietų Sąjungos interesų taško. Interesu, kurie ne tiktai nesutampa, bet dažniausiai yra visiškai priešingi Lietuvos interesams. Lietuvių tauta tokiu būdu (nukelta į 4 psl.)

Kauno pilies griuvėsiai, didelės Lietuvos praeities liudininkai.

PETRAS DOMINAS IŠPLAUKĖ
I DIDŽIUOSIUS VANDENIS

J. L.

Petras Dominas — inteligentiškas Europos plėšikas

(12)

Advokatei jis teikavo apie 130 markių (32.50 dol.). Ne pati ji pirkė. Vieną pažįstamą ji paprašė įgyti jai ginklą apsigynimui. Šis su dviem draugais nuvažiavo į Briuselį, gavo policijos leidimą ir nupirko ginklų parduotuvėje. Išrinko dailų, nesunkų, nedidelį, bet stiprų Beretta-pistoletą.

Kai Dominas namuose gerai apžiūrėjo savo gynėjos dovaną, jo džiaugsmas atslūgo. Jis tuoj pastebėjo, kad ginklas nėra toks, kokio jis troško. Permenkas, neįspūdingas. Juo pagrįsta nė moteris nepastirs iš baimės, nekalbant apie policininkus. Bet trenkia be priekaištų. Netrukus turėjo progą jį išbandyti.

Pirmasis 1964 metų žygis
1964 sausio 3 Dominas ir Gerhards su Helmutu Balkiai surošė išvyką į Wittenno miestelį. Apie 10 valandą vakaro ten jie aplankė brangenybių pirklių Gerlingą.

Viskas vyko pagal įprastą šablono. Susirastas Opel Rekord firmos automobilis, kuriuo visi trys nuvyko iki papušalų parduotuvės. Gerhards pasilikio prie vairo mašinoje, o Helmutas plaktuku pramušė lange skylę ir iškraustė vitrinoje išdėstytas prekes, o Dominas naujuoju Beretta-pistoletu išdėdžiai jį dengė iš užpakalio ir šonų.

Nenumatyta buvo tai, kad praeivių tarpe atsirado kažkoks pramuštgalvis konstruktorius Morkus, kuris greitai sumetė planą, kaip sutrukdyti užpuolikų pabėgimą. Tuo pat metu, kai Helmutas su grobiu, bėgo į jo laukiantį automobilį, gatve važiuo kažkokia mašina. Morkus šoko prieš ją ir, mojuodamas rankomis, rodė, kad sustotų. Vienu šūviu Dominas patiesė jį ant grindinio. Kitas šūvis suaižė priešiingojo gatvės pusėje esančios krautuvės langą. Išgąsdinti žmonės slėpėsi už namų ir į gatvę išeinančiuose koridoriuose. Kelias buvo laisvas.

Savo nepasitenkinimą Beretta išdriso Dominas išdėstyti advokatei tik antrą sausio savaitę. Prie tos temos jis priėjo labai iš tolo. Girdi, 9 mm Beretta yra puikus ir patikimas ginklas. Tačiau jis bijąsis, jog pašaliniai žmonės iš pirmo pažvelgimo kartais gali neįvertinti puikiųjų pistoleto ypatybių ir palaikyti jį nepavojingu žaislu.

Tokiu atveju jis būtų priverstas įtikinti, kad taip galvoją labai klysta. Daug geriau, kai pati ginklo išvaizda jau pasako, ko jis vertas. Tokiais atvejais ir drąšūs aklaplėsos vengia sukiotis prieš jo vamzdį.

Dr. Kreuzer su dideliu dėmesiu klausėsi Domino pastabų, kurios rodė, jog kalba tikras savo amato meistras. Ji suprato ir įvertino svečio norą ir pažadėjo jį patenkinti.

Proga pasitaikė greičiau, negu tikėjosi. Kitą dieną paskambino advokatės pažįstamas, parūpinęs Berettą. Jis tarp kitko teiravosi, ar ji patenkinta ginklu. Dr. Kreuzer dėkojo už paslaugą. Kai namuose yra ginklas, ji ir jos dukros jaučia saugesnės ir ramesnės. Saugumo jausmas dar sustiprėjo, jei pistoletas turėtų ilgesnį ir įspūdingesnį vamzdį. Bet jei tokio ginklo įgijimas sudarytų kurių nors keblumų, ji pasitenkinsianti ir Beretta. Pašnekovas buvo pasirodęs kiekvie-

na, kad ir menkiausia advokatės ir jos dukrelių pagėdavima išpildyti.

Netrukus jis lankėsi su draugu Briuselyje. Kadangi vieną belgų policijos leidimą ginklui pirkti jis buvo neseniai gavęs, tai antrojo paprašė draugas. Po valandos jis nupirko ir Lietuvoje buvusį labai gerai žinomą 9 mm FN pistoletą ilgų ir stambiu vamzdžiu. Kai po poros dienų tas ginklas atsidūrė Domino rankose, jo krūtinę užplūdo didžiulė drąsos ir pasitikėjimo banga. Jam atrodė, kad dabar visa Vokietijos ir Olandijos viešoji bei kriminalinė policija yra prieš jį bejėgė. Tegu tik pabando koks žaliakėpuris pastoti kelią...

Šaudymo pratimai

Domino entuziazmas užkrėtė ir Kreuzer damas. Ne tik motina, bet ir dukters pradėjo rodyti susidomėjimą šaudymo sportu. Advokatė savo namuose ėmė ruošti šaudymo pratimus ir varžybas.

Tuo tarpu Balkių namuose šaudymas buvo nepopuliarus. Jo nemėgo ypač Gerhards. 1955 birželio 2 Bad Homburge jis su bendrais įvykdė įsilaužimą. Per bandos susišaudymą su policija jis buvo sužeistas į blauzdą, o jo bendras nušautas. Nors Gerhards nešaudė ir ginklo neturėjo, bet turėjo atsakyti už kitų gaujos daly-

vių veiksmus. Jis buvo nuteistas visos iškylos ilgu ir be išorinės paramos, savo nuostabus tautinio sąmoningumo bei subrendimo dėka, lietuviai krašte priešinasi ir stato savo ateitį, kuri tikrai nebus amžinai surišta su engėjo ateitimi. Vidutinės emigracijos laikai, kada ištisa eilė patriotų buvo pašitraukę iš viešojo gyvenimo, pasibaigė. Šiandien visa tauta, kiekvienas lietuvis savo srityje, didesnių ar mažesnių galimybių ribose, stengiasi prisidėti prie Lietuvos tvirtinimo. Nes dabartinėje padėtyje, kiekvienam yra aišku, kad kuo tvirtesnė, kuo pažangesnė, kuo turtingesnė, kuo gyvesnė bus Lietuva, tuo labiau bus užtikrinta jos ateitis.

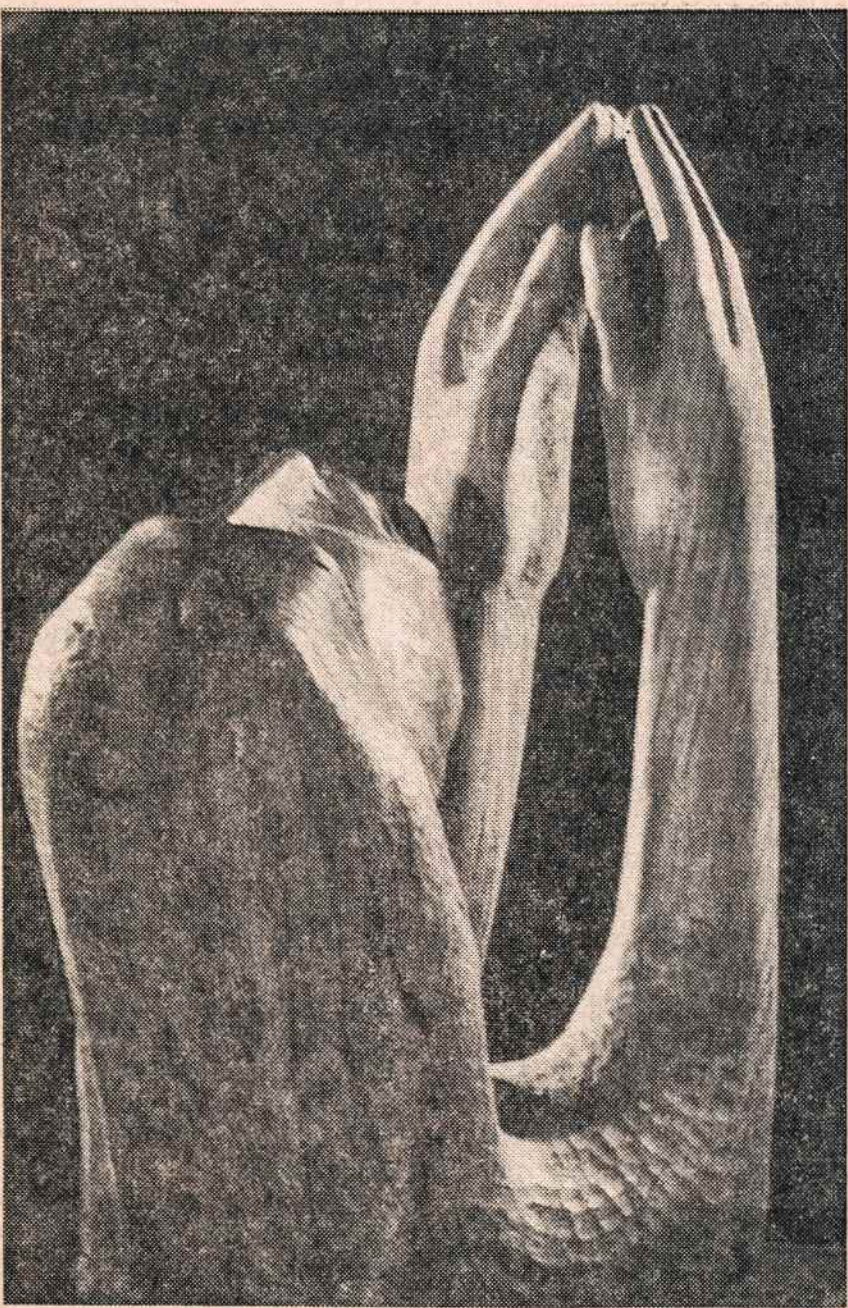
Herbertas netinka

Kadangi Dominas tvirtai laikėsi nusistatymo, jog ateityje visos iškylos (taip jis vadino plėšimus) bus vykdomos tik gerai apsiginklavus, tai Gerhards Balkis atsisakė jose dalyvauti. Net pusę metų jis nieko nenorėjo girdėti apie ginkluotus įsilaužimus. Jį pakeitė brolis Herbertas, jaunuolis su nesveika širdimi.

(Bus daugiau)

Liucė Balkienė, mėgusi brangenybes.

Malda

Dagio skulptūra

ST. LOZORAČIO PASKAITA

(atkelta iš 3 psl.)

du yra priversta labai didelę savo energijos bei darbo dalį aukoti Sovietų Sąjungos reikams, kurie savo ruožtu tarauja visas respublikas dominuojančiai rusų tautai, o ne mūsų krašto gerovei.

Teoretiniai šitos eksploatacijos politikos pagrindai yra labai aiškiai pačių sovietų nustatyti. Vienas sovietinių ekonominių principų sako, jog "ekonominio tarp respublikų bendradarbiavimo pagrindas yra taip vadinamas socialistinio darbo pasidalinimas, kitaip sakant, kiekviena respublika specializuojasi savo šakoje, pagal turimas žaliavas ir darbo jėgą". Šitas principas yra dalinai teisingas, nes juk kiekviena pasaulio valstybė vysto savo pramonę ir visą ūkį pagal turimas žaliavas bei darbo jėgą. Tačiau žiūrėkime toliau. "Teisingas respublikos specializavimo ūkio vystymo supratimas reiškia, kad sprendžiant gamybinių jėgų vystymo bei išdėstymo klausimus, pirmenybė teikiama bendravaldybiniais interesams. Ekonominiai ryšiai tarp respublikų plečiami pagal vieną Sovietų Sąjungos liaudies ūkio vystymo planą, kuris jungia visų respublikų ūkius į bendrą ekonominę".

Aš manau, kad Lietuvos ūkio pajungimas ir jo išnaudojimas negalėjo būti aiškiau išreikšti. Mes juk žinome, kad Lietuvoje yra trys ekonomijos šakos: 1. visasąjunginės reikšmės šakos, 2. jas aptarnaujančios šakos ir 3. šakos, gaminančios produkciją vietiniam vartojimui. Ką sako Makvos direktivos šių šakų atžvilgiu? "Apie specializuotą visasąjunginės reikšmės šakos formuojasi visas ekonominio rajono ar respublikos liaudies ūkio kompleksas". Ką tas reiškia? Reiškia, kad tos ekonominės šakos, kurios tiesioginiai priklauso Maskvai, yra krašto ekonominio gyvenimo centras ir joms yra teikiama visiška pirmenybė.

Mano pacituoti principai yra teorija. O kaip dalykai stovi praktikoje?

Štai, pagal pačių sovietų šaltinius, Lietuvos eksporto ir importo 94 nuosimčiai yra vykdomi su Sovietų Sąjunga, didžiausia dalimi su Rusijos Federatyvine Respublika ir tik 6 nuosimčiai eina į užsienį, įskai-

tant satelitines valstybes rytų Europoje. Tam tikra prekybos dalis yra vykdoma su štimis, kurios yra nutolusios nuo Lietuvos net 8,000 kilometrų. Dėl susidarantių aukštų pervežimo išlaidų, nekaltant jau apie žaliavų bei produktų dirbtiną ir nepalankią kainą, ši prekyba, kaip ir visas Lietuvos eksportas bei importas, yra nepelninga ir reiškia didelį nuostolį visai lietuvių tautai, kuri reikiama prekes bei žaliavas galėtų rasti nepalyginamai arčiau ir daug palankesnėmis, pasaulinės rinkos kainomis.

Svarbioje energetikos srityje mes matome panašų Lietuvos ūkio pajungimą bendram sovietiniam ūkiui, įtraukiant jį į šiaurės vakarų energetinę sistemą, kuri jungia pietų Kareliją, Leningradą, Estiją, Latviją, Baltarusiją ir Kaliningradą. Tas reiškia, kad Lietuvos energetinė sistema yra vystoma ne pagal jos pačios poreikius, o pagal bendrą planą, pritaikytą minėtai didelei sričiai.

Iš Sov. Sąjungos atkeliavusios gamtinės dujos yra šiaudien naudojamos Vilniaus, Kauno ir kitų miestų įmonėse bei gyventojų butuose. Jų tiekimą yra numatoma ateityje plėsti ir kaime. Tokiu būdu, už kelių metų, gamtinės dujos Lietuvos kuro balanse sudarys virš 53 nuosimčių.

Jau šiandien Lietuva net 90 nuosimčių reikalingos energijos gauna iš sovietinių šaltinių. Tas reiškia, kad Maskvai nutarus sumažinti ar, sakykim, visai sustabdyti energijos tiekimą, didžiulė Lietuvos pramonės dalis ir net paskiri gyventojai, vienu ypu, liktų be jiems gyvenimui reikalingų sulčių.

Geresnį kolonialinio tipo eksploatacijos pavyzdį būtų sunku rasti. Toks bendradarbiavimas su užsienio kraštais energetikos srityje būtų leistinas tarp lygiateisių laisvų tautų, laisvoje ekonomijoje. Tačiau net ir laisvajame pasaulyje nėra valstybės, kuri pati savo noru sutiktų energetikos srityje šitaip priklausyti nuo užsienio, nes ir didžiausia pramonė bei savos energijos stovi ant labai silpnų pamatų.

Nenuostabu, kad šios eksploatacinės sovietų politikos rezultate kiekvienas Lietuvos gyventojas beveik 2/3 uždirbto rublio turi atiduoti Maskvai, tokiu būdu finansuojamas ne

Lietuvos koplyčia Romoje

Darbai vyksta

Sukurti metų švenčių bei suvažiavimų nuotakose atrodė kiek pamiršta mūsų paminklinė Lietuvos kankinių koplyčia Romoje. Tačiau darbai ten vyko. Koplyčios sienos paruoštos. Dekoravimo projektai taip pat neužmiršti. Vasaros pradžioje prof. V. Jonynas lankėsi Romoje susipažinti su vieta, išsiaiškinti visą eilę klausimų. Darbai vyksta meno studijoje. Kas lankys Romą šį rudėnį ar žiemos pradžioje, tenenustemba, kad neras nieko naujo. Darbai vykdomi kitur, o koplyčioje savo vieton bus padėti, kai visi bus baigti.

Kai kurie projektai gali būti dar pakeisti, tačiau pagrindinės mintys, atrodo, jau nepasikeis. Pakeitimų gali įvykti siūlomose įrašuose, jei estetikos atžvilgiu bus jų per daug arba jei bus pasiūlyta geresnių už dabar numatomus. Kadangi koplyčią lankys žmonės iš viso pasaulio, tai visi įrašai bus lotyniški. Nors ir ne visi juos supras, bet supras vis tiek daugiau net lietuviškus.

Koplyčios altorius

Altorius bus atitrauktas nuo sienos tiek, kad kunigas galėtų laikyti mišias atsisėdęs į žėmones. Altoriaus apačia bus balto marmuro. Jo viduje bus širdies su septyniais kardais barjefas. Sienoje bus Aušros Vartų Marijos paveikslas imanoma tiksliai kopija. Veidas ir rankos bus mozaikos, rūbas metalinis, kaip yra Vilniuje. Prie paveikslas bus toks pat įrašas, kaip Aušros Vartuose: Sub Tuum praesidium confugimus... Mater Misericordiae (Tavo pagalbos šaukiamės... Gailestingumo Motina). Paveikslas bus apšviestas paslėpta šviesa. Toje sienoje nebus jokių kitų vaizdų. Fonas bus toks, koks geriau padės išryškinti paveikslą.

Vaidzai ir įrašai

Sienos, kurių kiekvienos plotas bus apie 10 x 4 jardų, bus dekoruotos barjefiniais vaizdais iš lietuvių krikščionybės praeities.

Vienoje sienoje bus Mindaugo krikšto vaizdas su krikšto ir mirties datomis. Toliau — vaizdai trijų ar keturių seniausių Lietuvos bažnyčių: Trakų, Vilniaus katedros, Kauno bazilikos ir gal dar kurios vienos, statytos Vytauto laikais. Koplyčią bekasant, sienoje atsi-vėrė anga į koridorių, kuris yra liekana Sv. Petro bažnyčios, stovėjusios ten prieš dabartinę baziliką. Ta anga bus aptvarkyta ir palikta, kad maldininkai galėtų aną seną koridorių lankyti. Koridoriuje prie įėjimo bus Rūpintojėlio skulptūra. Toliau — erdvė, skirta Vytautui ir Jogailai, su įrašais: Vytautas — Magnus Rex, 1350-1430.X. 27; Jogela Rex, 1350-1434.V.31; Vicarii Generales Ecclesiae. Vytautui ir Jogailai šį titulą buvo suteikęs popiežius Martynas V.

Kitoje sienoje bus šv. Kazimieras. Projektuojama ties juo įrašyti žodžius iš liturginės maldos: Inter regales delicias et mundi illecebras Sanctus — Casimirus Patronus Lituaniae, 1458.X.3-1484.III.4 (Tarp karališkių malonumų ir pasaulio viliojimų šventas — Kazimieras Lietuvos Globėjas).

Toliau bus gal vaizdai, o gal tik vardai su datomis — vyskupų Juozapo Kuncevičiaus, Melchioro Giedraičio, Motiejaus Valančiaus. Sienos vidury bus Kražių įvykių vaizdas su data 1893.XI.23 ir lotyniškas sakiny "Dievo garbė mum aukščiaū gyvybės ir kraujo" ar kitoks įrašas, išreiškias kražių įjausmus.

Po Kražių bus vaizdai ar gal taip pat tik vardai ir datos vyskupų Jurgio Matulaičio, Teo-

filiaus Matulionio, Vincento Borisevičiaus, Mečislovo Reinio ir Pranciškaus Ramanausko.

Trečias vaizdas išreikš Sibiro lietuvių maldaknygę.

Koplyčia viso pasaulio lietuviams

Lubos bus išpuoštos barjefiniais lietuviškų kryžių ornamentais. Paslėptos šviesos apšvies lubas ir sienas. Grindys, marmuro ar kitokios medžiagos, bus pajavaintos lietuviškais pa-puošimais.

Užpakalinėje sienoje vienoje pusėje įeinamų durų bus popiežiaus Pauliaus VI ženklas. Kitoje pusėje bus Vytis ir lotyniškas įrašas žodžių: Ir šviesa ir tiesa mūs žingsnius telydi. Bus surasta tinkama vieta marmuro ar bronzos lentai su įrašu, pasakančiu, ką atminti ir kuriais metais pasaulio lietuviai koplyčią įrengė.

Koplyčia tikrai bus viso pasaulio lietuvių. Vis daugiau ir daugiau atsiliepia ne tik Amerikos lietuviai, bet gana gausiai ir iš Kanados, Australijos, Ne-mažas skaičius atsiliepi iš Anglijos, Skotijos, Vokietijos, Ven-zuelos, Brazilijos, net iš Ek-vadoro. Iš Lietuvos gauta koplyčiai skirtų gintarų. Bus pasi-stengta surasti jiems tinkamą vietą.

Visi aukotojai ir visi tie, kuriuos aukotojai nori paminėti, bus surašyti į dvi pastovios medžiagos knygas. Viena iš jų bus laikoma Vatikano archyvuose, kita — kuriame nors lietuvių archyve, kad ateityje lietuviai galėtų ten rasti savųjų vardus. Siunčiantieji paminėtinius vardus yra prašomi pažymėti, kurie iš tų asmenų yra nužudyti Lietuvoje, kurie mirė kalėjimuose ar vergijoje už Lietuvos laisvę. Ateities lietuviams tokios žinios gali būti labai naudingos.

L. K. Koplyčios Komitetas

Šv. Jonas Nepamukas, lietuvių liaudies skulptūra.

KONKURSAS BENDRUOMENINĖMS MIŠIOMS SUKURTI

ALRK Kunigų Vienybės rytų provincijų seime, įvykusiame 1968 liepos 17-18 Thompson-Marijanapolyje, Conn., kun. Jurgis Vilčiauskas, Sv. Juozapo lietuvių parapijos klebonas Waterbury, paskyrė 300 dolerių premiją ir įgaliojimą Liet. Relig. Muz. Komisijai paskelbti konkursą vienbalsiems bendruomeninio giedojimo mišioms sukomponuoti. Sąlygos yra šios:

1. Mišių tekstus sudaro: a) Viešpatie, pasigailėk (Kyrie). b) Garbė Dievui aukštybėse (Gloria). c) Tikiu vieną Dievą (Credo). d) Šventas, šventas (Sanctus) ir Garbė tam, kuris ateina (Benedictus); juos abu komponuoti kaip vieną mišių dalį, giedamą prieš Konsekraciją. e) Dievo Avinėli (Agnus Dei).
2. Mišių tekstus imti iš Rom. Kat. Mišiolėlio, išleisto Tėvų Jėzuitų Chicagoje (Jesuit Fathers, 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636).
3. Tekstams melodijos privalo būti sukomponuotos vienam balsui su vargonų palyda, kuri privalo sekti mišių melodijas.
4. Melodijos gali būti originalios kūrybos ir gali būti naudojamos motyvai iš grigališko choralo bei liaudies giesmių, savarankiai juos plačiau išvystant.
5. Kiekvienos mišių dalies melodija gali būti komponuojama skirtingoje moderninėje arba modalinėje bažnytinėje tonacijoje.
6. Komponuojant mišių melodijas, naudoti kompozicines priemones taip, kad tos melodijos tiktų masiniam vienbalsiam giedojimui: a) Giedojimai privalo būti paprasti, melodingi ir lengvai išmokstami. b) Melodijų ritminio pagrindinio — raktinio judesio vienetu gali būti imama pusinė gaida, ketvirtinė arba grigališka recitatyvinė aštuntinė gaida, įvairaus ilgumo gaidas mišriai naudojant ir jų neskaldant šešioliktinėmis. c) Leistinos I ir II laipsnio giminingos moduliacijos, bet vengtinios staigios moduliacijos — chromatizmai ir ritminės sinkopos. d) Melodijų apimtis turi būti vidutinio aukštumo. e) Melodinis eismas vystytinas mažais šuoliais, neperžengiant sekstės šokimų.
7. Gloria ir Credo tekstus galima suskirstyti grupėmis ir pagal tai pakaitomis kurti skirtingas recitatyvines melodijas.
8. LRM Komisija skiria 200 dolerių pirmą premiją ir 100 dolerių antrą premiją už geriausią sukomponuotą mišias, rezervuodama sau teisę tas mišias išleisti.
9. Sukomponuotos mišios privalo būti prisiųstos iki 1969 m. Velykų, t.y., iki balandžio 6, šiuo adresu: Juozas Žilevičius, 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636.
10. Prisiųstieji veikalai privalo būti autorių pasirašyti slapvvardžiu ir ant voko paduotas netikras adresas. Gi kitame mazame voke turi būti įdėta tikroji autoriaus pavardė ir jo tikras adresas.
11. Konkurse gali dalyvauti visi laisvojo pasaulio lietuviai muzikai, išskyrus konkurso komisijos narius.

Liet. Relig. Muz. Komisija

Toronto prisikėlimo parapijos jungtinis choras su vadovu kun. B. Jurksu. Parapijos studentų choras spalio 19 koncertuoja New Yorke Da rbininko vakare. Nuotr. M. Pranevičius

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS ŽINIOS

tiktai Sovietų Sąjungos ūkį, bet taip pat ir jos apsiginklavinimą ir tarptautinę taiką ardančią užsienio politiką. Lietuvis yra šiandien priverstas paremti Kubos ūkį, šiaurės Vietnamo agresiją ir Čekoslovakijos okupaciją. O jo paties vidutinis mėnesinis darbo užmokestis siekia 89 rublius. Ar šioji suma yra didelė ar ne, aš nesimu spęsti. Tą mums paaiškina Tiesa, kuri liepos mėnesį skundžiasi esą sunku rasti fizinio auklėjimo mokytojų, nes jiems siūloma 80 rublių alga sudaro vos pragyvenimo minimumą. Tame pačiame Tiesos numeryje vyriausybė rekomenduoja turtiniams kolchozams ten, kur tas yra įmanoma, mokėti žemės ūkio darbininkams 60 rublių. Kadangi jų kategorija dar šiandien sudaro virš 40 nuosim-

J. Kajecko, Lietuvos atstovo Washingtone, Valstybės Departamento sprendimu titulas pakeistas. Paskutinėje rugpiūčio mėn. Diplomatic List laidoje jis įrašytas — "Charge d'Affaires of Lithuania", be priedėlio "ad interim", kaip iki šiol buvo pažymima.

Min. St. Lozoraičio garbei Lietuvos pasiuntinybėje buvo su-rengtas priėmimas rugsėjo 25. Dalyvavo Valstybės Departamento Baltijos skyriaus vedėjas Martin A. Wenick, Latvijos pasiuntinybės patarėjas dr. A.

čią visų dirbančiųjų, gaunasi, kad šitoks nuosimtis šiandien net neužsidirba reikiamo pragyvenimo minimumo.

(Bus daugiau)

Dinbergs su žmona, S. Lozoraitis, Jr., pasiuntinybės personalas, Amerikos Balso lietuviškasis skyrius, Washingtono lietuvių kolonijos atstovai. Priėmimo J. Kajeckas pasveikino svečią jo 70 metų amžiaus proga. Kalba atsakė ir min. St. Lozoraitis.

J. Kajeckas spalio 3 dalyvavo Tchado respublikos prezidento priėmimo, kuris buvo su-rengtas jo lankymosi proga Mayflower viešbutyje. Tą pa-čią dieną su žmona dalyvavo Lesotho ambasadoriaus surengtame priėmimo Tarptautinio klubo patalpose. Spalio 10 dalyvavo Tautinės Kinijos ambasadoriaus priėmimo, kuriuo bus atžymėta Kinijos respublikos 57 metų sukaktis.

Lankys pasiuntinybė. Alexandria Junior Women's Club

Spalio 12 rengia pasiuntinybių lankymą. Manoma, kad Lietuvos pasiuntinybę ta proga aplankys apie 2000-3000 žmonių. Draugija renka pinigus Leukemijos draugijai ir paskelbė lankysianti šias pasiuntinybes: Čekoslovakijos, Nicaragua, Kuwait, Filipinų, Australijos, Japonijos, Pakistano, Turkijos, Irano, So. Vietnamo, Lietuvos ir Belgijos. Suaukę moka po 5 dol., studentai po 3 dol., grupės gauna 10 procentų pagiginimą. Tą pasiuntinybių lankymą globoja Mrs. A. B. Duke. Jos vyras buvo protokolo šefas, dabar paskirtas JAV ambasadoriumi į Daniją.

PASTATYKIM PAMINKLĄ NEPRIKL AUSOMOS LIETUVOS PREZIDENTAM

Jubiliejiniam laisvės kovos metų baigiantis, kilo mintis įvykdyti dar vieną sumanymą: pastatyti vieną bendrą paminklą visiems trim nepriklausomos Lietuvos prezidentams.

Iš jų gyvųjų tarpe bėra tik Aleksandras Stulginskis paliejęs senelis keliolika metų kentęs Sibiro tremtį. Antanas Smetona ir dr. Kazys Grinius jau mirę. Visų trijų darbai tebėra gyvi kovojančios tautos istorijoje.

Paminklui statyti komitetas sudarytas Hartforde, Conn. Į jį įeina: dr. Petras Vileišis, W.M. Chase-Cekanauskas, pulk. Antanas Šukys, Elzbieta Šerkšnienė, Antanas Ustjanauskas ir dail. K. Žoromskis.

Komiteto garbės nariais su tikto būti: vysk. Vinc. Brizgys, prel. Jonas Balkūnas, tėvas Leonardas Andriekus, O.F.M., J. M. Venckus, S. J., Hon. Juo-

zas Bačiūnas, dr. Kęstutis Valiūnas, Hon. Stasys Lozoraitis, Sr., Hon. J. Kajeckas, Hon. Anicetas Simutis, Hon. Vaclovas Sidzikauskas, Hon. Pranas Mončiūnas, Vaclovas Alksnis, Juozas Audėnas, Stasys Džiugas, Mykolas Gureckas, dr. Vladas Ingelevičius, Vincė Jonuškaitė-Zaunienė, inž. Jonas Jurkūnas, inž. Leonas Kapeskas, Alg. Kačanauskas, A. Kondratas, inž. Steponas Kairys, Antanas Mažeika, Adolfas Maslauskas, maj. Simas Narušis, D. Penikas, inž. Antanas J. Rudis, adv. Julius Smetona, arch. A.J. Chase-Cekanauskas, pulk. Antanas Šukys, Elzbieta Šerkšnienė, Antanas Ustjanauskas ir dail. K. Žoromskis.

Komitetas kviečia visus Amerikos ir laisvojo pasaulio lietuvius prisidėti prie sumanymo įvykdyti. Aukos siųsti: Committee to Erect a Monument for the Presidents of Lithuania,

518 Park St., Hartford, Conn., 06106, USA.

Aukojantieji nemažiau šimto dolerių bus įrašyti aukso raidėmis į garbės lentą, o ši bus įmūryta į paminklo pamatus. Nebus pamiršti ir tie, kurie į paminklo statymą įsijungs mažesniais aukomis.

Paminklo projektui paruošti ir vietai parinkti bus sudarytos atskiros komisijos. Komisijų siūlymai, kartu su anketa, prašant tuo reikalu pareikšti savo nuomonę, bus išsiuntinėti

visiems, kurie savo aukomis prisidės prie paminklo statymo. Vadinas, aukotojai patys priims projektą ir parinks paminklui tinkamą vietą.

Nepriklausomos Lietuvos Prezidentam Paminklui Statyti Komitetas nuoširdžiai tiki, kad Amerikos ir viso pasaulio lietuviai sumanymą parems gausiomis aukomis ir broliškais patarimais.

NLP Paminklui Statyti Komit. Dr. Petras Vileišis—pirm.

KUN. L. JANKAUS KAPĄ APLANKIUS

Atviras laiškas visiems Balso darbuotojam ir rėmėjams

Brangūs šalpos darbo vadovai, ugdytojai ir palaikytojai,

Spaudos puslapiuose ir radijo bangomis buvo paminėta apie naujo žmogaus įsijungimą į Balso šalpos darbą. O tai buvo padaryta ne dėl to, kad tas žmogus būtų svarbus, bet dėl to, kad šis darbas yra labai reikalingas ir reikšmingas.

Atvykęs į Brooklyną, turėjęs pamažu apsiprasti ir su nauja aplinka, neįprastom gyvenimo sąlygom ir klaidaus miesto maišiatim. Kai kurie gal tik patys sau pagalvojo, o kiti atvirai man pasakė, kad tik labai gudrus žmogus paliktų tiesioginį pastoracijos darbą. Montanos kad ir vėsi, bet saulėtas klimatinės sąlygos ir keltųsi į aprūkusio didmiesčio nešluotą rajoną.

Į tokius ir panašius priekaištus trumpas atsakymas galėtų būti toks. Kuone dvidešimt savo kunigystės metų esu skyręs pastoraciniam darbui tarp nelietuvių. Tai buvo mielas ir našus darbas. Tačiau būdamas lietuvių tautos vaikas ir pašvęstas kunigu dirbti pirmiausia Lietuvos žemelei ir lietuvių gerovei, jaučiau ilgesį ir norą kaip nors prisijungti prie lietuviško darbo. 1949 m., atvykęs į JAV-bes, bandžiau kur nors prisiglausti prie lietuvių parapijos, bet nebuvo galimybės. Tad šį pavasarį, kai buvau pakviestas imtis Balso reikalų vedėjo pareigų, ryžausi paklikti Montanos platybės ir vykti į Brooklyną.

Nors prieš apsisprendžiant šiam žingsniui buvo ir abejonių ir klausukų, tačiau, keliolika dienų praleidus Balso centro įstaigoje ir paskaičius kasdien ateinančius iš Lietuvos, Sibiro ir kitų pasaulio kampelių mūsų vargstančių sesių ir brolių prašymus, visos abejonės išsisklaidė.

Kitais metais Balfas švęs savo 25-ųjų šalpos darbo metų jubiliejų. Per tiek metų milijonai dolerių buvo suaukoti gerašir-

džių lietuvių ir per Balso organizaciją jais buvo paremta ir pradžiuojama daug mūsų vargstančių sesių ir brolių.

Prisimindamas, kiek energijos, darbo ir entuziazmo a. a. kun. L. Jankus buvo įdėjęs į Balfą, pirmiausia norėjau aplankyti jo kapą. Išorėje jo kapas atrodo labai kukliai. Bet jis yra pažymėtas darbščios rankos apsdintom ir gražiai prižiūrimom žydinčiom gėlem.

Kun. Longinas našiausias ir darbingtoniaus savo kunigystės metus skyrė Balso lietuvių šalpai ir pagalbai ugdyti. Jis paaukojo ne tik savo talentus ir gabumus, bet net ir savo kasdieninio gyvenimo elementariausius patogumus. Kurie apklankė jo vargingą butelį, geriau už mane žinote, kokiose sąlygose jis gyveno. Bet jo darbas vaisiai buvo našūs, ir jo nu tiesi planai bus pirmomis gairėmis mūsų bendro darbo atečiai.

Tačiau nei a. a. kun. L. Jankus, nei visa Balso valdyba vieni nieko nebūtų galėję padaryti, jei jų planai nebūtų buvę remiami ir palaikomi atskirų skyrių, jų vadų ir visų uolių Balso darbuotojų.

Šalpos darbas yra aukos darbas. Balso organizacijos sukūrimas, jos gyvavimas ir plėtimas yra gyvas įrodymas lietuvių tautos heroizmo ir kiekvieno jos nario artimo meilės gyvumo.

Dvidešimt penkeri Balso šalpos darbo metai yra ir liks kaip garbingas ir pasididžiavimo vertas visapusiško bendradarbiavimo ir darnios veiklos lapas.

Prisimindamas, kad kiekvienais metais yra ruošiami rudeniniai Balso vajai, tikiu, kad šį rudenį kiekviename skyriuje jie bus organizuojami su nauja energija ir iniciatyva, ir kad kiekvienas geros valios lietuvis

N. Y. gubernatorius Nelson Rockefeller sveikina kandidatą į Mass. seimelį (State Representative) Gintarą Karosą, pabrėždamas, kad Gintaras yra jauniausias kandidatas ir emigrantas pabėgęs iš komunistinio teroro ir laisvąjį gyvenimą radęs Amerikoje.

BALTIMORE, MD.

Lietuvių postas 154 rugsėjo 29 surengė pareigų perdavimo iškilmes. Programa prasidėjo 2:30 v. popiet Lietuvos namuose. Buvo pristatyta nauja pagalbininkų ir posto valdyba.

Pagalbininkų skyriuje yra šios narės: pirm. Eva Kraus, vicepirm. Shirley Colley, raštininkė Elena Mazz, išdėninkė Marie Mazz, istorikė Isabella Kikas, kapelionė Lillian Walsh, maršalka Mildred Jacobs.

Į lietuvių posto valdybą išrinkta: vadas Algirdas Bucevicius, pavaduotojas Balys Brazauskas, adjutantas Jonas Ste-

savo auka prisidės prie mūsų vargstančių brolių pagalbos.

Zvelgiu į ateitį su viltimi. Ta viltis yra Jumyse. Nei reikalų vedėjas nei valdyba nei direktoriai ar seimas nieko negalėtų padaryti, jei Jūs, gerieji Sesės ir Broliai, neparemtumėte šio darbo, jei Jūs neparodytute savo gerų norų žodžiu, darbu ir auka.

Tai Jūs darėte jau per eilę metų, to laukiame iš Jūsų ir šiomet. Ypatingai ruošiantis Balso šalpos darbo jubiliejui, nauju ryžtu, iniciatyva ir stambesne auka prisidėti prie šio darbo.

Jūs gerbiat
Kun. Pranas Geiščiūnas
Balso Reikalų Vedėjas

Taip Lietuvoje kadaise rudenį skindavo obuolius.

IŠ VISUR

— Lietuvių kunigų pakeitimai Grand Rapids vyskupijoje: Kun. Lionginas Dieninis, vikaras, pakeltas Elmira, Mich., parapijos klebonu. Kun. Edvardas Statkus perkeltas vikaru į Sacred Heart parapiją Muskegon Heights. Kun. Antanas Treška perkeltas į Sts. Peter and Paul parapiją Grand Rapids. Kun. Jonas Žvirblis paskirtas į Villa Elizabeth, Grand Rapids, kapelionu.

— Lietuvių menininkų išvyka, globojama PLB valdybos, jau baigiama paruošti. Vyksta solistė Aldona Stempuzienė, aktorius Leonas Barauskas ir kompozitorius Darius Lapinskas. Iš Clevelando spalio 15 išvyksta į Venecuelą. Spalio 17 koncertas Caracas, spalio 19 — Maracay, spalio 24 — Medelline, Kolumbijoj, spalio 27 — Bogotoj, Kolumbijoj, lapkričio 5 — Buenos Aires, Argentinoj, lapkričio 10 — Montevideo, Urugvajuj, lapkričio 15 — Brazilijoj. Kai kuriuose miestuose bus po dvejetą koncertų: vienas bendrai to krašto visuomenei, kitas — lietuvių kolonijai.

— Kun. Jonas Žvirblis, ypatingasis Tautos Fondo rėmėjas jau nuo praėjusių metų, šiomis dienomis atsiuntė papildintą šių metų įnašą — 100 dolerių — ir pridėjo tokių pareiškimą: "Sužaudintas dėl įvykių Čekoslovakijoje, kuriai vėl rusiškas komunizmas ginkluotomis jėgomis užgniuždė laisvę, siunčiu šimtine, kaip įrodymą, kad besustojimo reikia kovoti prieš komunizmą. Tegyvuoją Lietuvos Išlaivinimo Tautos Fondas! Jūsų darbams palankus, kunigas Jonas Žvirblis". (E)

— Prof. Ernestas Paršelis, Vliko bendradarbis (ELTOS biuletenį ispanų kalba redaktorius) Argentinoj, apgynęs Argentinos Katalikų Universitete disertaciją "Tomizmas VII amžiuje", įgijo filosofijos daktaro laipsnį. Dr. Paršelis yra gimęs Buenos Aires, 1940 spalio 9. Mokslo pradėjo lietuvių parapijos mokykloje. Aukštuosius mokslus ėjo Romoj, Vokietijoj, Madride. Dėstė Buenos Aires universitetuose bei institutuose filosofiją, pastaruoju metu (paskirtas konkurso keliu) yra Buenos Aires Pedagoginio Instituto direktorius. (E)

— Amerikos Lietuvių Taryba iš įvairių mokslo ir kitų įstaigų gauna laiškų su prašymu suteikti žinių apie lietuvių tautą, kalbą, kultūrą ir dabartinę padėtį. Alto valdybos sudaryti komisija (T. Blinstrubas, dr. Vl. Simaitis ir J. Jasaitis) atrinko eilę anglų kalba išleistų informacinių leidinių, kurie bus nupirkti ir panaudoti informaciniam reikalui.

— Vliko seimas šiomet įvyks gruodžio 7-8 Sheraton-Atlantic viešbuty, New Yorke. Vliko valdyba jau pradėjo rengti medžiagą ir pasiūlymus seime svarstytiems klausimams spresti. Seime bus minima ir 25 metų Vliko veikimo sukaktis. Vlikas pradėjo veikti Lietuvoje, 1943 lapkričio 25. (e)

Mielas lietuvi, paremk lietuvių pranciškonų pastangas pastatyti KULTŪROS ŽIDINĮ New Yorke. Įsigytas žemės sklypas Highland Blvd., Highland Parke, Brooklyn, N. Y. Baigiami ruošti pastatų planai. Laukiam talkos! — Aukos prašom siųsti lietuvių pranciškonų vienuolynui 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

Lietuviškojo mokykloje.

Nuotr. V. Maželio

Cleveland, Ohio

Šoksime senojoje salėje

Kol Clevelande išdygs nauja lietuvių salė, gal būt, paskutinį kartą šoksime senojoje Lietuvių salėje, 6835 Superior Ave. Lithuanian Village bendrovė spalio 19, šeštadienį, 7:30 val. vak. Lietuvių salėje rengia didelį vakarą su gražiomis vaišėmis ir šokiais. Programą atliks Aukuro ansamblio kanklių orkestras, vadovaujamas mkt. Onos Mikulskienės.

Kvietimai po 6 dol. gaunami Lietuvių klube ir pas bendrovės direktorius. Užsakyti status dešimčiai svečių ar pavienius kvietimus galima ir telefonu — 391-1143.

Lithuanian Village b-vės direkcija kviečia visus gausiai atsilankyti. Savo atsilankymu pagreitsime bendrovės užsimojimą kuo greičiau pastatyti lietuvių patogesnėje vietoje naują klubą ir salę.

LMKF KLUBAS PAGERBĖ V. LOZORAITIENĖ

Spalio 5 p. Oniūnų namuose Maspeth, N.Y., įvyko moterų klubo rudens susirinkimas, kuriame buvo pagerbta viešnia iš Italijos — Vincenta Lozoraitienė, buv. Moterų Tarybos pirmininkė nepriklausomoje Lietuvoje ir dabartinė LMKF Romos klubo pirmininkė bei Federacijos atstovė Italijoje.

Dalyvaujant gausiam narių būriui, klubo pirm. dr. M. Kregždienė pasveikino viešnią New Yorko klubo vardu.

Vyresnei kartai V. Lozoraitienė yra žinoma kaip nepriklausomos Lietuvos visuomenininkė bei kultūrininkė. Veik prieš 40 metų Lietuvoje buvo įkurta Lietuvos Moterų Taryba, kurią sudarė lietuvių moterų organizacijų atstovės. Tarybos tikslas buvo apjungti moteris bendram kultūriniam darbui, nepaisant politinių bei ideologinių įsitikinimų. Nuo 1934 iki 1939 LMT pirmininkavo V. Lozoraitienė. Tai buvo bene našiausias Tarybos veiklos laikotarpis, nes pradėta leisti mėnesinis žurnalas "Moteris ir Pasaulis", kuriame tilpo moterų pasisakymai įvairiomis problemomis. Tų problemų netrūko ir tais laikais. Didelio susirūpinimo kėlė nepilnametė

nusikaltimai, nemoralų filmų kenksmingumas jaunimui ir k.

1937 m. Kaune LMT iniciatyva buvo suorganizuotas jubiliejinis moterų seimas. Tai buvo antrasis liet. moterų seimas. Pirmasis įvyko 1907 taip pat Kaune.

Okupantams įsibrovus į Lietuvą, LMT veikla laikinai nutrūko. Tik išeivijoje įsikūrusi Lietuvių Moterų Klubų Federacija užsibrėžė toliau tęsti LMT darbą, papildydama savo statutą nauju tikslu — kovoti už Lietuvos išlaisvinimą.

Baigdamą savo šiltą sveikinimą, klubo pirmininkė pristatė klubo valdybą.

LMKF vardu sveikino Federacijos vicepirm. G. Žilionienė, išsamiai apibūdindama LMKF veiklą ir tikslus. Ji taip pat perdavė viešniai sveikinimą LMKF pirmininkės V. Jonuškaitės-Leskaitienės, kuri dar nebuvo grįžusi iš Kalifornijos, ir dar sveikino B. Novickienės vardu, kuri savo širdimi seka visus Federacijos svarbius momentus. Pabaigai G. Žilionienė pristatė LMKF valdybos nares ir įteikė viešniai raudonų rožių puokštę.

V. Lozoraitienė savo kalboje pabrėžė moterų organizuotų

mo svarbą ypač Lietuvos laisvinimo darbe ir palinkėjo sėkmingai veikti ta linkme.

Pagerbime dalyvavo Lietuvos generalinio konsulo žmona A. Simutienė, V. Lozoraitienės sesuo G. Rannitienė ir vėliau konsulas A. Simutis.

Klubo ir Federacijos valdybos dėkingos B. Oniūnienėi už skoningai paruoštus užkandinius, kavutę, pušą ir saldumynus. Tai labai pajavirino šį pobuvį.

I. Banaitienė

Bridgeport, Conn.

Bridgeporto Lietuvių Bendruomenės rengiamas tradicinis rudens balius įvyks lapkričio 16, šeštadienį, 7 val. vak. Jaunų Vyrų Klubu salėje, 407 Lafayette St., Bridgeport, Conn.

Salė lengvai pasiekama Connecticut Thruway: iš New York — Myrtle Ave. Exit 27; iš New Haven — Lafayette St. Exit 27.

Sokiam gros puikus orkestras, bus lietuviškų valgių bufetas ir baras. Baliaus turėtojas įvyktį spalio 19, bet, susidėjus aplinkybėms, nukeliamas į minėtą datą.

Vietos ir apylinkės lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti.

Bridgeporto Lietuvių B-nės Valdyba

JAV katalikų moterų tarybos suvažiavimas šaukiamas Washingtono spalio 14-18. Suvažiavimo tema: "Parapija dabarties pažangėje". Numatoma 3,000 dalyvių. Šalia pagrindinės temos bus svarstomi santykiai tarp visų katalikiškų organizacijų parapijų, jų programos ir metodai.

RADIJO PROGRAMOS

Lietuvos Atsiminimų Radio Valanda
NEW YORKE
šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 Kil. 97.9 Mz. Fm. Direktorius Dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schliefer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-289-6878.

Laisvės Žiburys — NEW YORK —
Lietuvių ir anglų kalbomis sekmdieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjai: Antanas Mažeika VI 5-6332 ir Romas Kezys TW 4-1288. 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

BOSTON, MASS
Vedėjas
STEP. MYNKUS
WLYN — 1360 kilocycles
ir FM 101.7 banga
Sekmdieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

BOSTON, WORCESTER
BROCKTON.
Vedėjas P. VIŠČINIS
173 Arthur St., Brockton 18, Mass.
Tel. JU 6-7209
FM bangomis 105.7 MC
mez. iš WKOX, Framingham, Mass.
Sekmdieniais 8 - 9 val. rvtė
WHIL - 1430 kil. Medford, Mass.
Sekmdieniais nuo 11 iki 12 vid.

LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ
RADIO VALANDA
girdima kiekv. šeštadienį 3-4 p.p.
iš Detroito stoties WJLB-AM - 1400
kilo. Pranešėjai: Patricia Bandza ir
Algis Zaprackas; vedėjas — Ralph
Valatka, 15756 Leisure, Detroit, Mich.
48227; tel. 273-2224.

HARTFORD, CONN.
Ved. ALG. DRAGONAVICIUS
WBMI - FM 95.7
273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn.
Tel.: 249 - 4502
Sekmdienį — nuo 12 iki 1 p.p.

PITTSBURGH, PA.
WZUM, 1590 banga
vedėjas VYT. A. YUCIUS
62 Shady St. W. Pgh., Penna. 15228
Tel. 563-2754
Sekmdieniais 12:00 iki 12:30 v. p.p.

PHILADELPHIA, PA.
WTEL, 860 kilocycles
BENDRUOMENĖS BALSAS
1203 Green St., Phila. Pa. 19123
PO 5-0932
šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p.p.

WATERBURY, CONN.
WWCO - AM - 1240
Ved. ANT. PALULIS
Lietuvos prisiminimai
Kultūrinė - komercinė programa
Sekmd. 9:35 iki 10:30 ryto

LMKF New Yorko klubo suruoštame pagerbime. Iš k. į d. I-e eilėje: Vakseliene, Rutenienė, Ošlapienė, Oniūnienė, Sutkienė, Kačinskienė, Diržienė, Bulvičienė, Sperauskienė, II-e eilėje: Gasiliūnienė, Svalbonienė, Kemešienė, Žilionienė — LMKF vicepirm., viešnia V. Lozoraitienė, Kregždienė — NY klubo pirm., Rannitienė, Simutienė, III eilėje — Pūrelienė, Četėdienė, Klevečkienė, Sirusienė, Strimaitienė, Noreikienė, Vytyvienė, Skobeikienė, Penikienė, Šileikienė, Legeckienė, Čemarkienė, Banaitienė. Nuotr. L. Tamošaičio.

ŽINIOS IŠ KANADOS

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto taryba, posėdžiavusi Toronte rugsėjo 28, išrinko naują krašto valdybą, į kurią dabar įeina: dr. S. Čepas, S. Kairys, Jonas Simanavičius, E. Čuplinskas, L. Tamošauskas, B. Sakalas ir J. Čeponkutė iš Toronto, o iš Hamiltono K. Baronas ir G. Breichmanas. Pareigomis pasiskirstys vėliau. Garbės teisma sudaro montrealiečiai: dr. J. Pavilanis, M. Juodviršis, A. Gražys. Priežiūros komisija palikta ta pati, kuri buvo anksčiau: E. Daniliūnas iš Londono, L. Skripkutė iš Hamiltono, V. Ignaitis iš Rodney.

Iš pranešimų pažymėtinas St. Kairio, kad jo vadovybėje skudučiais groti išmoko jau per

100 jaunuolių. Jie gyvena ne tik Toronte, bet ir kitose apylinkėse.

Kanados Kunigų Vienybės suvažiavimas, įvykęs rugsėjo 25 Toronte, išrinko naują vadovybę: pirmininkas prel. dr. J. Tadarauškas iš Hamiltono, tėvas Paulius Baltakis, OFM, ir kun. B. Jurkšas, abu iš Toronto. Šį kartą dalyvavo daugiau narių negu paprastai. Svarstyta naujos popiežiaus enciklikos reikalai ir išeivijos lietuvių katalikų religinio centro organizacija bei Kanados lietuvių katalikų persitvarkymas.

Kanados lietuvių katalikų organizacinis susitvarkymas. Rugsėjo 26 įvykusiame susirinkime, kuriame dalyvavo parapijų va-

dovai ir atstovai, katalikų organizacijų atstovai ir šiaip katalikai veikėjai, buvo nutarta organizuoti visus Kanados lietuvių katalikus į vieną religinį centrą pagal Vatikano antrojo susirinkimo nuostatus. Išrinktas laikinis organizacinis centras, į kurį įeina: pirmininkas J. Matulionis, vicepirmin. prelatas dr. J. Tadarauškas ir dr. J. Sungaila, sekretorius V. Aušrota, nariai: kun. kleb. P. Ažubalis, tėvas Placidus Barius, OFM, kun. dr. P. Gaida, dr. O. Gustainienė ir dr. A. Lukienė-Užupienė. Atstovais į Chicago kongresą numatyta: tėvas Placidus Barius, OFM, dr. Užupienė-Lukienė, prel. dr. J. Tadarauškas, dr. J. Sungaila ir J. Matulionis. Iš komiteto numatytų darbų pažymėtini — reikalingų statutų paruošimas ir Kanados katalikų I. kongresas.

Dail. Anastaziją ir Antaną Tamošaičius, 20-ties metų Kanadon atvykimo proga, pasveikino būrelis bičiulių, atvykusių iš Montrealio: dr. P. Lukoševičius, dr. H. Nagys, dr. Tanner, V. Jonynas ir Andriuskevičiai su šeimomis. Esant gražiam orui, pasivaikščiota, pailkuota ir pasivaikščiota gamtoje. Pasakytose kalbose iškelti dailininkų nuopelnai lietuvių liaudies menui ir lietuvių kultūrai. Vakare prie pat namų papėdės su kaktuvėmis prisiminti montrealiečiai pasodino šermukšnio medelį. Kitą sekmdienį Tamošaičius aplankė Queen's (Kings-tono) universiteto inžinerijos fakulteto profesorius Stintson su šeima.

M. Chirilavičius, Klaipėdos Prekybos Instituto pirmos laidos absolventas, jau daugelis metų sėkmingai verčiasi viešbučių verslu netoli Hamiltono. Šeimoje auginą keturis vaikus — dvi dukras ir du sūnus.

Kanados Lietuvių Diena šiais metais vyksta daug vėliau negu įprasta — spalio 26-27. Programa įvairi, įdomi ir naudinga. Iš Clevelando atvažiuoja ansamblis "Grandinėle".

STUDENTŲ ATEITININKŲ VEIKLOS KLAUSIMAI

Studengų Ateitininkų Sąjungos 1968 m. suvažiavimo Lake Ariel, Pa., nutarimu, buvo įsteigtas komitetas apsvarstyti dabartinę studentų ateitininkų organizacijos padėtį ir nutarti, ar yra reikalingas naujas sąjungos suvažiavimas.

Komitetas, vadovaujamas Vacio Šaulio, jau yra pradėjęs savo darbą. Yra svarstoma: 1) sąjungos struktūra, 2) nauji veiklos metodai ir 3) užsiangažavimas konkrečiomis dabartinio gyvenimo reikalam.

Ne tik sąjungos nariai, bet ir visi šiais klausimais besirūpiną kviečiami iki spalio 30 pasisakyti raštu komiteto ryšininkei Aldonai Masilionytei, 1059 W. Loyola Avenue, Chicago, Ill. 60626.

SPORTAS

Lietuvių Atletų Klubo pirmosios futbolo komandos 1968-69 pirmenybių pirmojo rato TVARKARAŠTIS

Spalio 13 — LAK:Amer-Delmatinac — aikštė namie.

Spalio 20 — LAK:Yonkers SC — aikštė namie.

Spalio 27 — LAK:White Plains — aikštė namie.

Lapkričio 3 — LAK:Kolping SC — aikštė namie.

Lapkričio 10 — LAK:BW Poughkeepsie — aikštė namie.

Lapkričio 17 — Schwaben; LAK — aikštė Throgs Neck stadionas.

Lapkričio 24 — Amer-Czekoslovakas — aikštė Central Park, New York.

Gruodžio 1 — LAK:College Point — aikštė namie. **Atletas GOLFO PIRMENYBES**

1968 m. S. Amerikos Lietuvių golfo pirmenybės įvyks spalio 12-13 Detroito, Mich. Jas vykdo Detroito LSK Kovo golfo sekcija. Bus vykdomos individualinės ir komandinės pirmenybės.

Pirmenybių vieta: Rochester Golf Club, 655 Michelson Rd. prie Auburn Rd., Detroito priemiesty. Telef. UL 2-4800. 18 holes, par 72, 6468 yardai.

Individualinės pirmenybės pradedamos spalio 12 d. 12 v. vidudienį. Vykdomos vyrų ir jaunių klasėse. Jaunių klasifikacija: gimę 1949 ir jaunesni. Registracija atliekama adresu: Algis Rugienius, 30717 Lund Dr., Warren, Mich. 48093. Tel. (313) 755-0736.

Komandinių pirmenybių programoje bus tarp miestinės rungtynės, dalyvaujant Detroito, Toronto, Chicagos ir Clevelando komandom. Prasideda spalio 13 d. 9 val. ryto.

LAUKO TENISO PIRMENYBES

1968 m. S. Amerikos lauko teniso pirmenybės įvyks spalio 12-13 Detroito, Mich. Jas vykdo Detroito LSK Kovo. Programa: vyrų vienetas, moterų vienetas, vyrų dvejetas, mišrus dvejetas, vyrų dvejetas, jaunių vienetas, jaunių dvejetas. Jaunių klasifikacija: gimę 1950 ir jaunesni.

Vieta: Rouge Park Tennis Courts, prie Plymouth Rd. Pradžią — spalio 12 d. 11 val. ryto.

Pirmenybės bus vykdomos "vieno minuso" (single elimination) sistema. Dalyvių išskirtymas bus traukiamas prieš pat varžybų pradžią, užsibaigus registracijai. Dalyvių sąrašus prisiųsti adresu: J. Senbergas, 35380 Mound Rd., Warren, Michigan 48092. Telef. (313) 268-1178.

SALFAS-gos centro valdyba

Lietuvių pranciškonų kultūrinei veiklai tęsti reikalingas jaunimas.

Pranciškonai nuoširdžiai kviečia lietuvių jaunuolius tapti šv. Pranciškaus Asyžiečio sekėjais.

Dvasinės veiklos dirva labai plati.

Jaunuoliai priimami klierikais ir broliais. Viesiems yra teikiama proga siekti mokslo.

Norint informacijų, rašoma šiuo adresu:

Provincial Superior
Franciscan Monastery
Kennebunkport, Maine
04046

A + A

KUN. DR. JONUI STARKUI

mirus,

brolių dr. Antaną giliai užjaučia ir kartu liūdi

DR. RADZIVANO ŠEIMA

A + A

KUN. DR. JONUI STARKUI

mirus, brolių dr. Antaną Starkų liūdesio valandoj užjaučiame.

Lietuvių Katalikų Moterų
Kultūros Draugija

Juožą Valaką, jo mylimai motinai

A + A

VERONIKAI VALAKIENEI

Lietuvoje mirus, giliai užjaučia ir kartu liūdi

Vanda ir Alfonsas JARMAI
su šeima

Mylimai mamytei

A + A

VERONIKAI VALAKIENEI

mirus, jos sūnus Juožą ir Igną su jų šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė

Antanas ir Teodora ZAILSKAI

A + A

ALBINUI STADALNINKUI

mirus, reiškiamė gilią užuojautą Nijolei Stadalninkaitėi-Ulėnienėi ir jungiamės prie liūdinčių.

Rimas ir Elona VAISNIAI

Brangiam vyrui ir tėvui

A + A

ALBINUI STADALNINKUI

mirus, žmoną Valeriją, sūnų Romą ir dukrą Nijolę Ulėnienę su šeima nuoširdžiai užjaučiame

Kibirkeščių ir Vilgalių šeimos

PADĖKA

S. in. rugpjūčio 30, sulaukęs 54 m. amžiaus, staiga ir taip netikėtai tragiškai žuvo mylimas vyras, tėvas, uošvis ir brolis

A + A

ANTANAS VAINIUS, SR.,

palikdamas šeimą, gimines ir draugus skausme ir liūdesyje.

Nuoširdžiai dėkojame giminėm, draugam ir pažįstamiems, kurie taip gausiai lankė velionies karstą, užprašė mišias, reiškė užuojautas asmeniškai ir spaudoje. Vietoj gėlių siuntė aukas pranciškonų Jaunimo centrui. Dėkojame Apiešimo parapijos kunigam už atlaikymą gedulingų mišių laidotuvių metu. Taip pat dėkojame lietuviams pranciškonam už lankymą koplyčioje ir dalyvavimą pamaldose. Reiškiu nuoširdžią padėką prel. V. Balčiūniui, kun. prof. A. Paškui, kun. prof. A. Noriui, Seselei Augustai ir Seselei Palmirai, mane aplankiusiems, už pareiktą užuojautą ir suraminimą. Dėkojame Lietuvių Katalikų Moterų Kultūros Draugijai už sukalbėtą rožančių.

Dar kartą ačiū visiem, visiem, kurių pavardžių čia neįmanoma suminėti, dalyvavusiem šermenyse, laidotuviuose ir užprašiusiem mišias. Jų vardai su pagarba liks minimi mūsų širdyse. Nuoširdžiai dėkojame laidotuvių direktorei Marytei Šalinskienei už jos didelę pagalbą ir malonų patarnavimą. Mylimas vyresnysis, tėvelis, uošvis ir brolis, išsėkis Viešpaties ramybėje, mūsų nuolat lankomas maldose ir mišių aukoje.

Zmona Eugenija, sūnūs Jonas, Petras, marti Loreta ir brolis Kazimieras su šeima.

Alfa Jeweler

Tel. (212) 497-8865

A. USELIS

Garantuotas laikrodžių taisymas

Aukso, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Pukius importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim.

Charm Beauty Shoppe

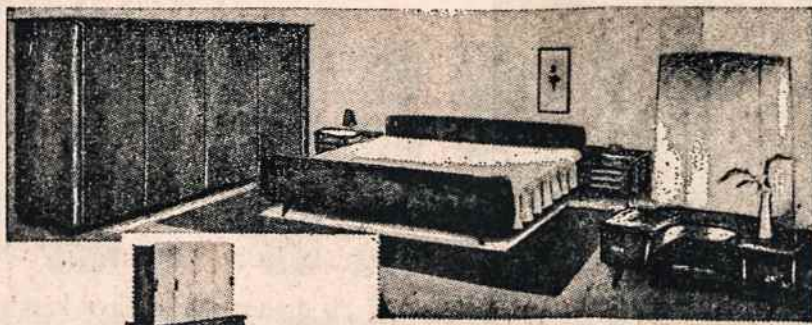
REGINA CSELIENE — Tel. 497-8865

Pusmetinis sušukavimas. Kirpimas. Stilizavimas. Plaukų dažymas

267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

MEISTERIŠKA IR KULTŪRINGA NAMŲ APYVOKA

Pilnas namų apstatymas arba pavienis pasirinkimas papuošimui bet kuris baldas. — Šie ir daug kitų iš Vokietijos importuotų baldų miegamųjų apstatymui.

Vokiški importuoti baldai išimtinai gaunami

ADOLF SCHRAGER'S FURNITURE

336 East 86th Street — Tel. TR 9-0400
(Tarpe 1-mos ir 2-ros gatvių)

Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą

Tel. (212) 441-3110 / 896-7743

BESTWAY TRAVEL AGENCY

Kelionės plačiame pasaulyje
WILLIAM R. BEST
84-14A Jamaica Avenue
Woodhaven, N.Y. 11421

Tel. (212) 441-3110 / 896-7743

DEXTER PARK PHARMACY

Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

LIETUVIŠKŲ PLOKSTELIŲ IŠPARDAVIMAS

Trys ilgo grojimo lietuviškos plokštelės už penkis dolerius

1. Lietuvos Senos ir Naujos Dainos: Įdainuota solistų ir choro 11 liet. dainų: Mergužėlė brangi, Metai, Pavasario mksmybės, Barbutė ir Pilypas, Šią naktelę, Prieš tolimą kelionę, Užstalės daina. Tinginė bobutė, Oi laukiau, laukiau, Oi, tu Jieva, Jievužė, Augu pas tėvelį, Stikliukėlis.

2. Suk, Suk Ratelį, Vilniaus tautinio choro ir solistų įdainuota 14 liet. dainų: Suk, suk ratelį, Stok ant akmenėlio, Palankėj, Bernelis tinginėlis, Mergaičių daina, Nida, Festivalinis valsas, Šeriau, šeriau sau žirgelį, Žaliojo lankelį, Melžėlės ir meistreliai, Dainelė apie tiltą, Per šilę jį jau, Naktigoniai ir Ramunėlės.

3. Kur Banguoja Nemunėlis, Sol. Algirdo Brazio, įdainuota 16 liet. kūrinių: Kur banguoja Nemunėlis, Suviltas, Patekė aušrine, Siuntė mane motinė, Piliu stiklę, Kur bakažė samanota, Ilgesys, Kur tas šaltinėlis, Aria iš op. "Gražina", Tėve Mūsų, Sveika Marija ir Sventa Naktis.

4. Himnai — Lietuvos, Latvijos, Estijos ir JAV, o taip pat lietuviški kūrinių, įgroti simfoninio orkestro.

5. Težydi Vėliai Lietuva, Lietuvos Vyčių choro, vadovaujant muz. Faustui Stroliai, įdainuota 17 lietuviškų dainų: Eism girion, Beausiantis aušrelė, Vištos, Oi, motinė, Mergaitė, Kas tas miežio grūdus, Gieda gaideliai, Per Klausčių ulytėlę, Laisvųjų daina, Man liūdina, Daina, daina, Vežė mane iš namų, Šią naktelę, Tu, mano motinė, Pasisėjau žalią rūtą, Sėdžiu po langeliu ir Vyčių himnas.

6. Pavergtos Tėvynės muzika, Nr. 1. įdainuota solistų ir chorų 12 liet. dainų: Sesuo žydioji Vilija, Žvaigždute, Pasvarscyk ancėla, Kaip gi gražus rūtelis darželis, Kūmūtė širdelė, Atskrend sakalėlis, Oi nėra niekur, Sokių scena, Pasiveikimimo choras, Udrio daina, Vaivos daina ir Vaivos bei Naglio duetas.

7. Lietuvos Aidai. Charles Daubaro akordeonu įgroti 16 lietuviškos muzikos dalykėlių: Aguonėlė, Siuntė mane motinė, Palankėj, Laisvės varpo daina, Dzimdži, Mikita, Atskrend sakalėlis, Ant kalno karklai siubavo, Šią nedėlėlę, Plaukia Nemunėlis, Munšainukas ir 5 lietuviškos polkos.

Iš šio sąrašo išsirinkus tris ilgo grojimo plokšteles, mokama tik penki doleriai. Atskira plokštelė kainuoja 2 dol. (anksčiau buvo parduodamos po 4 dol. Nori įsigyti papigintų plokštelių, prašomi rašyti: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Prisiuntimui pridedama 50 centų.

LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS PAPIGINTOM KAINOM

Keturių ilgo grojimo lietuviškos plokštelės už penkis dolerius

1. Tėvynės Meilė Nemari, A. Dambrauskaitės įdainuota 13 liet. dainų: Ramunės daina, O naktižė rami, Pradalgiuose, Liepė tėvelis, Dobilėlis, Na, tai kas? Tulpės, Tėvynės meilė nemari, Jau atėjo rudenėlis, Kam šėrei žirgelį, Sėdžiu po langelio, Oi berneli vienturi ir Vakaras.

2. Lietuvių Tautiniai šokiai, Svedo ansamblio ir Aitvarų kvarteto 14 liet. šokių: Aštuonytis, Landutė, Lenciūgėlis, Sukčius, Linelis, Jevaro tiltas, Klumpakojis, Kalvelis, Sadutė, Žiogelis, Vakaruškos, Audėjėlė, Mikita ir Suktinis.

3. Žibuoklės, L. Stuko moterų seksteto įdainuota 14 liet. dainų: Ruduo, Gėlių daina, Vėl gegužės naktis, Avietėlė, Man ne vistic, Joninių daina, Daina apie tiltą, O, ramunėlė, pasakyk, Aunu, aunu baltas kaspas, Myliu tave, Plaukia sau laivelis, Kai ateis pavasarėlis, iš op. "Birutė" Sesutėlės — lelijėlės ir iš op. "Dana" moterų choras.

4. "Lietuvos Atsiminimų" 25 m. Jubiliejaus koncertas: su solistais ir choru įdainuota: Tėviškės namai, O, ramybe, Oi berneli vienturi, Avietėlė, Myliu tave, Man ne vistic, Palikta šalis, iš op. "Eglė žalčių karalienė", Lietuva, iš op. "Gražina". Taip pat "Dominikas ir Motiejus, ir jų draugas Timotiejus".

Šios 4 lietuviškos muzikos ilgo grojimo plokštelės gaunamos už penkis dol. Paskiros plokštelės kainą 1.50 dol. Šių plokštelių yra nedidelis kiekis (anksčiau buvo parduodamos po 4 dol.). Nori įsigyti prašomi kreiptis: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

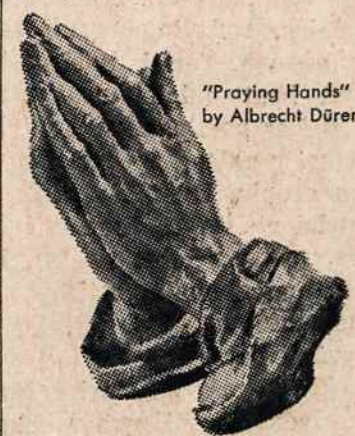
Persiuntimui pridedama 50 c.

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti:

Glenmore 2-2923

FAITH

Universal šermininėje laidutės yra tikėjimo paliudijimas.

"Praying Hands" by Albrecht Dürer

universal

FUNERAL CHAPEL, INC.
52nd Street at Lexington AvenueRay Kerbelis, Dir.
PL 3-5300

COLUMBUS DAY GREETINGS

GARISON TURKEY FARM

LUNCHEONS
DINNERS and
COCKTAIL LOUNGE12:00 - 8:00 P.M.
Closed FridayRoute H 206 & 24
CHESTER
New Jersey

DISPLAY

B. COLEMAN JONES
INTERIOR DESIGNER
372 Central Park West
New York City
Call 866-6305
We Take Pride in Our Work

ALICIA

BEAUTY SALON
Late Nite Thursday and Friday
We make women beautiful
394 Utica Ave., Brooklyn
Tel. 771-8590 Open SundayWHITE PLAINS
FOR HONEYMOONERS
A Home Away from Home. Everything for the Honeymoon Couple.
Catholic Church nearby. Call (914) WH 8-5351 — Mrs. Campbell.

NURSING HOME

SHANES HOME FOR ADULTS
Owned and operated by Registered Nurse, good food, home cooking — Catholic Church within walking distance Upstate N.Y. Call (607) 397-5121 or write 10 Cook Street Worcester, N.Y.

PARDUODAMA VAISTŲ LABORATORIJA ir ofisas. Plačiai žinomi vaistai bei mėsos nuo reumatizmo. Labai pelninga įmonė. Rašyti: P. Deken, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104.

REGULAR SAVINGS

Add or withdraw any amount, any time

5%

A YEAR, PAID SEMI-ANNUALLY

No Restrictions

Open your account with as little as \$1.00
(by mail if you wish).

FIRST FEDERAL SAVINGS

and Loan Association

223 MAIN STREET

NASHUA, NEW HAMPSHIRE

Tel. 889-2123

TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

SERVICE

CUSTOM FLOORS
BY LISA
CARPET LINOLEUM
INLAID and TILE
CALL 24 HOURS
CALL 835-7559

METS Auto Tops Truck and Auto seat covers, convertible tops, truck tarpaulins, boat covers, boat seats & cushions. Low rates, free pickup and delivery. Insurance estimates. Ask for Cliff 993-3676 — 2515 3rd Avenue, Bronx (near 138th Street)

FAMA PAINTERS
INSIDE and OUTSIDE
All work done at reasonable rates
We guarantee all our work
1151 Rogers Avenue, Brooklyn
Call 2878199

THE TOWNHOUSE — 860 Arnold Ave. Point Pleasant, N.J. A new resident hotel for those over 65. Maid service & 3 meals daily (201) 899-0575, or write: 3601 Herberstville Rd. Point Pleasant, N.J.

GENERAL COLLISION
& INSURANCE WORK
412 90th Street Brooklyn
Bet. 4th and 5th Aves.
Expert fast clean work — Call TE 9-0161 — ask for JOE SCIOSCIA.RAD'S MOVERS
2 MEN and VAN
REASONABLE RATES
LOCAL MOVERS
Call 649-1004

H. W. FEMALE

OPERATORS EXPD.
Singer mach. - for ladies robes
Steady - good pay - Union benefits
ALLEGRO GARMENTS INC.
3611 14 Ave. Brooklyn TR 1-0818
Work near HomeWork near home EXP. OPERATORS
ON HAIR PIECES — steady work,
nice working conditions. CARUSEL
PRODUCTS 9 White Street, Bklyn.
Call 497-1000 ask for Mr. Ramon.OPERATORS EXP
SECTION WORK
Steady, good working conditions
Many Fringe Benefits
WEE-GIRLS — 133 W. 21st Street
N.Y.C. 10th Floor. Apply in person.

HELP WANTED

EXP OPERATORS
FOR INSERTING MACHINES
Day Shift 40 Hours
Steady nice working conditions
U.S. PENCIL 100 5th Ave. N.Y.C.
Tele 924-2727

H. W. MALE

BUS MECHANICS

With Diesel Experience
HELPERS & CLEANERS
FULL TIME
FULL BENEFITS
Apply at
INTER-CITY
TRANSPORTATION CO.
730 MADISON AVE.
PATERNON, N.J.
No Phone Calls

REAL ESTATE

FLATBUSH 26,000
East 9th Street near Avenue H
1 Family, 4 Bedrooms, comfortable home, brass plumbing, 220 wiring, oil heat, many extras. Transferred.
— 434-7692 —

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus

ALFRED W. ARCHIBALD
President

Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Šnaima ir adv. Jonas J. Grigaus. Reikate su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš \$132,000,000

Current dividend 5% on all accounts.

Dabar moka 5% už visų rūšių taupomus pinigus.

Visit Beautiful GRAYMOOR

and enjoy a day of Christian encounter with the Friars

Every Sunday — July through October

Folk Masses: 10:45, 11:45 and 12:45; Novena to St. Anthony 2 PM; Ecumenical Service and Bible reading with song 3 PM. Picnic Grounds - Snack Bar - Ample Parking - Gift Shop

WEEKDAY MASS — 11 A.M.

Special arrangements for organizations and groups. For further information write: Fr. Jeremiah Kelliher Graymoor Friars, Garrison, N.Y. 10524; Telephone: GARRISON 4-3671 (Code #914). Write for FREE Visitors' Directory.

DĖMESIO

dovanų siuntėjams į LIETUVĄ, ir USSR

Mes džiaugiamės galėdami pranešti, kad sparčiai padidėjus klientų skaičiui ir veiklai mums pasisekė pasiekti tokių pagerinimų:

1. Pagreitinti užsakyto dovanų pristatymą.
2. Suprastinti Vnešposyltorg'o užsakymų vykdymo procedūrą.
3. Padidinti Vnešposyltorg'o krautuvų ir sandelių skaičių visoje U.S.S.R.
4. Padidinti visokių prekių pasirinkimą — drabužių, medžiagų, avalynės ir t.t.
5. Sudaryti naują sistemą patvirtinimui, kad užsakymai įvykdyti. Pasek pavyzdžiu tūkstančių mūsų klientų, kurie patyrė, kad dovana per PODAROGIFTS, INC. yra geriau negu:

- A. Siuntinio siuntimas iš čia (jokio maito, užsakymams per Podarogiffts);
- B. Money order arba banko perlaida (negalioja specialiose Vnešposyltorg'o krautuvėse);
- C. Jokių kitų primokėjimų (Vnešposyltorg moka mums komisiją).

APLANKYKIT MŪSŲ PARODINĘ SALĘ NEW YORKE

Siųskite savo užsakymus ar klausimus į

PODAROGIFTS, Inc.

(Vieninteli dovanų atstovai JAV-se)

220 Park Ave. South (corner 18th Street)
New York, N.Y. 10003
Tel. 212-228-9547

arba į prie jo prisijungusias firmas:

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
45 West 45th Street, New York, N.Y. 10036
Tel.: 212 CI 5-7905

arba į bet kurį jų skyrių

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
716 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106
Tel.: 215 WA 5-3455

arba į bet kurį jų skyrių

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

1776 Broadway, New York, N.Y. 10019
Tel.: 212 581-6590 581-7729

arba į bet kurį jų skyrių

PIRMAUJANTI DESŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKIŠKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGŠCIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros

Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užėikite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9

New York: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astorijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

Tėv. Leonardo Andriekaus naujas eilėraščių rinkinys, pavadintas "Po Dievo antspaudais", išeina šį rudenį iš spaudos. Ilustracijos dail. T. Valiaus. Spausdina pranciškonų spaustuvė Brooklyne.

Jungtinio Finansų Komiteto valdyba spalio 13, sekmadienį, 4:30 val. popiet į Maspetho lietuvių parapijos salę, 64-14 56th Rd., Maspeth, N.Y., kviečia bendram pokalbiui radijo ir spaudos atstovus, vjaus reikalam paukojusius savo paveikslus dailininkus, New Yorko ir New Jersey LB apygardų ir apylinkių pirmininkus, finansų komisijų vadovus, Vliko valdybą. Salėje bus iškabinti loterijai suaukoti lietuvių dailininkų paveikslai. Po pasitarimų vjaus reikalais ir paveikslų apžiūrėjimo bus vairsės.

Moksleivių ateitininkų kuopos susirinkimas buvo rugsėjo 29. Naujoji valdyba perėmė pareigas. Pirmininku išrinktas Jurgis Oniūnas, sekretore — Bernadeta Tutinaitė, izdininku — Petras Sandanavičius, vicepirmininku — Algis Norvila ir korespondente — Rasa Navickaitė. Valdyba dėkoja globėjai ir paskaitininkam, kurie paaukojo laiką; dėkoja vadovui Rimui Gedeikai, kuris, deja, pasitraukia iš pareigų. Taip pat dėkoja visiem, kurie davė paltpas susirinkimam.

Rima ir Juozas Bružai, siuntinių įstaigos savininkai, apmokėjo visas praėjusios savaitės Laisvės Žiburio radijo programos išlaidas. Laisvės Žiburio vadovybė nuoširdžiai dėkoja.

Toronto studentų choro narių nakvynėn priima: E. Vainienė, R. Trampas, M. Navickienė, K. Vainius, dr. B. Radzivas, A. Šmitienė, A. Sinusienė, J. Simonaitis, Vaičiulių šeima, Vl. Jasinskas, E. Sandanavičienė, Ceilių šeima, Dėdinai, P. Razickienė. Dar keliem trūksta nakvynės. Kas galėtų priimti, prašom pranešti: Tėv. Petriui Baniūnui — GL 2-2923.

KMS 29 kuopos susirinkimas bus spalio 13 d. 1 v. popiet Apeikiško parapijos salėje.

Vyr. skaučių židinio sueiga įvyks spalio 13, sekmadienį, 4 v. popiet p. Novickų namuose, 95-12 108 Ave. Ozone Park, N. Y. Kviečiamos ir skautės kandidatės.

Kun. Jonas Petrošius, Paryžiaus lietuvių kapelionas, dalyvavęs kaip delegatas PLB seime New Yorke, aplankė kelias kolonijas. Kiek ilgiau buvo stojęs New Yorke pas lietuvių pranciškonus. Spalio 4 išplaukė atgal į Paryžių.

Algis Vedeckas, Lito banko viceprezidentas, spalio 9-10 dalyvauja prekybos tyrimo instituto surengtoje konferencijoje Montrealyje, Kanadoje. Konferencijos paskirtis tyrinėti elektroninių skaičiavimo mašinų panaudojimą prekybos srityje.

Vyresniųjų moksleivių ateitininkų susirinkimas įvyks spalio 19 d. 2 v. popiet p. Gražiūnų namuose, 87-16 80 St., Woodhavene, N.Y., kviečiami nauji nariai ir moksleiviai, kurie norėtų prisirašyti prie ateitininkų.

Regina Kryžauskaitė šoka baletą, palydint studentų chorui.
Nuotr. B. Tarvydo

A.a., brolis Didakas Pauliukaitis, O. F. M.

Wallace komiteto narių susirinkimas šaukiamas šį penktadienį, spalio 11, Arlingtono restorane, 385 Arlington Ave. Brooklyne (Jamaicos linijos Norwood stotis). Pradžia 7 v.v.

Aušros Vartų parapijos iškilmingi tradiciniai padėkos pietūs bus spalio 20, sekmadienį, 1 val. parapijos salėje. Pietų rengimo komitetas ir parapijos klebonas kviečia visus parapičius ir parapijos rėmėjus atsilankyti.

KMS-gos 24 kuopos susirinkimas bus spalio 13, tuoj po sumos Angelių Karalienės parapijos salėje.

Motery Vieniės mišios už mirusias nares bus spalio 13 d. 11 v. Angelių Karalienės parapijos bažnyčioje. Bendri pietūs 1 v. V. Belecko — Winter Garden svetainėje. Kviečia nares ir draugus dalyvauti. Bilietus iš anksto užsisakyti: VI 7-4477.

Elenos Kepalaitės vadovaujama šokių studija savo darbą pradės už kokių dviejų savaitėčių. Konkretus laikas bus paskelbtas vėliau.

Stasys Lozoraitis, diplomatinis šefas, yra vienas iš autorių Lietuvos Nepriklausomybės Fondo leidžiamo anglų kalba veikalo apie Lietuvą. LNF valdyba, vadovaujama Emilijos Čekienės, spalio 4 dr. V. ir E. Čekų namuose Woodhavene surengė pagerbimą p. Lozoraitiams. Dalyvavo pats šefas, V. Lozoraitienė, Stasys Lozoraitis, Jr., Lietuvos pasiuntinybės prie šv. Sosto sekretorius, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis su žmona, antrasis leidinio autorius dr. A. Budreckis su žmona ir kiti. Knyga atiduota leisti Manyland Books leidyklai, kuriai vadovauja Stepas Zobarskas. Jis ir papasakojo, kaip eina visi spaudos darbai. Knyga pasirodys dar šiais metais.

STUDENTŲ CHORO KONCERTE

Studentų choras savo koncertais Toronte yra patraukęs publiką ir ją sužavėjęs. Choras yra lankstus ir darnus, su gražiais jaunais balsais. Visi choristai tokie jauni ir tokie gražūs.

Choras išmoko daug visokių dainų, pritaikytų įvairiom progom. Kadangi dainuoja ir ne-lietuviams, tai dalį repertuaro turi ir angliškai parengtą.

Šiam koncertui parinkta lietuviškos dainos ir operų ištraukos. Angliškai dainuos bene ištrauką iš "Studentų princ".

I koncertą įvestas ir bale-

tas. Daina palydint, choro narių, Regina Kryžauskaitė, pašoks visą didelį šokį. Ji lanko baletu studiją.

Choras iš Toronto atvažiuoja autobusais. Prieš kelionę dabar dirba repetuodami. Gąsdina ne ta ilga kelionė, bet New Yorkas, kuris turi progos pamatyti visokių kultūrinių pramogų. Taip, čia mieste yra daug teatrų, koncertų, bet lietuviškų parengimų — neperdaugiausia. Tad Toronto studentų choro koncertas čia labai mielai laukiamas. Tai labai reta proga išgirsti lietuvių studentų chorą.

STAIGA MIRĖ BROLIS DIDAKAS PAULIUKAITIS, O.F.M.

Brooklyno pranciškonų vienuolynė spalio 7 vakare staiga mirė brolis Didakas Pauliukaitis, O.F.M. Velionis visą laiką dirbo spaustuvėje prie spausdinimo mašinos. Tą dieną spausdino "Į Laisvę" žurnalą.

Po dienos darbo savo kambaryje pasijuto blogiau. Ruošėsi eiti pas daktarą. Jis pats nulipo dar iš trečio aukšto į pirmą aukštą ir koridoriuje staiga mirė, ištiktas širdies smūgio. Mirė 7:30 v.v. Velionis kurį laiką skundėsi širdimi.

Brolis Didakas buvo pašarvotas Šalinskienės laidojimo koplyčioje trečiadienį nuo 11 iki 9 v.v. Tą patį vakarą jis buvo išvežtas į Kennebunkportą.

Kennebunkporte bus pašarvotas ketvirtadienį. Laidojamas penktadienį, spalio 11, iš Ken-

nebunkporto pranciškonų vienuolyno Biddefordo, Me., pranciškonų kapinėse.

Velionis buvo gimęs 1923 spalio 23 Montrealyje. Ten ir išaugo ir baigė pradinį mokslus, lankė technikos mokyklą, specializavosi elektrotechnikoje.

Atitarnavęs Kanados kariuomenėje, jis 1948 įstojo į lietuvių pranciškonų vienuolyną, amžinuosius įžadus padarė 1955 vasario 5. Brooklyno vienuolyno spaustuvėje dirbo nuo 1952. Buvo kruopštus savo vienuolinės pareigos. Dirbo prie spausdinimo mašinos, spausdino visus žurnalus, knygas. Apie spaudos darbą nusimanė ir siekė kiek galint geresnių darbo rezultatų.

Salia spaudos darbo taisydavo elektrą, pravedavo ir naujas linijas. Be to, mėgo fotografuoti, turėjo įsirengęs foto laboratoriją. Mėgo taisyti laikrodžius.

Atostogas dažniausiai praleisdavo savo gimtajame Montrealyje savo sesers Laurinaitienės šeimoje. Tėvai jau buvo mirę ankščiau.

Lietuviai pranciškonai su brolio Didako Pauliukaičio mirtimi neteko pareigingo vienuolio, o pranciškonų spaustuvė — vieno iš pagrindinių darbuotojų.

Spaustuvės personalas ir Darbininko redakcija reiškia gilią užuojautą velionies giminei bei artimiesiems.

Cypress Hills šiaurinėje dalyje parduodamas 2 šeimų mūrinis namas su vandens apšildymu. Žemės plotas 20x150. Gerame stovyje. Informacijai tel. 277-1239.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo surengtame pagerbime iš k. į d. I-e eilėje: J. Kiaunė, M. Sperauskienė, G. Budreckienė ir St. Zobarskas; II-e eilėje L. Tamošaitis, G. Diržienė, dr. V. Paprockas, V. Lozoraitienė, min. S. Lozoraitis, J. Simutienė, E. Čekienė, A. Simutis; III eilėje — dr. A. Budreckis, A. Diržys, dr. V. Čekas, A. Sperauskas, S. Sirusas, L. Virbickas ir S. Lozoraitis, Jr.
Nuotr. L. Tamošaičio

Ugdykime sportuojantį atžalyną

Jau kuris laikas Lietuvių Atletų Klubas, kartu su sportuoti norinčių lietuviukų tėvais, Franklin K. Lane mokykloje organizuoja plaukymo ir mankštų vaikų grupes. Sezonui prasidėjus, reikalinga gauti sales ir baseiną. Turi būtinai susidaryti bent minimumas vaikų, kad šias patalpas gautume. Kadangi yra daug amerikiečių vaikų grupių, laukiančių, kad lietuvių atsisakytų baseino ir salių, tad yra labai svarbu, kad mes pajėgtume surasti bent keletą amerikiečių vaikų, norinčių dalyvauti plaukyme.

Kreipiamės į lietuvių tėvus, prašydami leisti savo vaikams įsijungti į lietuvišką sportuojantį jaunimą. Atsisiųs apie penkio-lika dolerių už sezoną. Jei susisiregistruos daugiau vaikų, bus mažesnė kaina. Vaikams iš to bus neįkainojama nauda.

Nesudarius reikalingo skaičiaus, salių negausime.

Taip pat yra kviečiami vaikai, nuo 8 iki 18 m. amžiaus, norintieji žaisti futbolą Lietuvių Atletų klubo vaikų komandoje. Pranešti: poniai Birutienėi VI 7-5129 ar V. Steponiui 441-7087 (kuo skubiau).

Laikrodininkas specialistas, lietuvis, išmokęs šio amato Šveicarijoje, taiso įvairių rūšių ir firmų laikrodžius. Darbas atliekamas naujaisiais metodais ir pačiom naujaisiom priemonėmis. Sureguliuojamas veltui. Pasiteiraukite prieš perkant naujus ir apsaugokit nuo nesąžiningų pardavėjų. Adresas: Jonas Pašukonio knygnas, 94-17 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. (Woodhaven Blvd. stotis). Darbo val. nuo 9 ryto iki 6 v.v. Tel. HI 1-7747.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS
Toronto, Kanada
JAUNIMO CHORAS
dainuoja

DARBININKO METINIAME KONCERTE

1968 spalio 19, šeštadienį, 7:30
ST. MATTHIAS SALEJ

58-15 Cātapa Ave., Ridgewood, N. Y.

Chorui vadovauja: Kun. BRONIUS JURKSAS

PROGRAMOJĖ: lietuvių kompozitorių ir liaudies dainos.

- Įėjimo auka: 3 dol.; rezervuotos 4 dol.; studentams 2 dol.
- Pradžia 7:30 val. vakaro
- Veiks Darbininko Spaudos kioskas.
- Šokiams gros Gutauskų orkestras ir Dudučio kapela jaunimui.
- Veiks pilnas bufetas su užkandžiais bei gėrimais.

Kviečiami visi atsilankyti, pagerbti dainuojantį jaunimą, atvykusį iš Kanados ir palaikyti lietuviškos spaudos darbus.